

DARBININKAS

Vol. LXXVII, Nr. 45

SECOND-CLASS

341 Highland Blvd.

Kaina

Lapkričio - November 20, 1992 Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y. Brooklyn, N.Y. 11207 50 centų

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

LANDSBERGIO PAREIŠKIMAS

Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis lapkričio 16 d. išleido tokį pareiškimą:

Lietuvos Seimo rinkimų antrojo rato balsavimas patvirtina, jog pirmojo rato rezultatai nebuvo atsitiktiniai. Jie turi priežastis, kurios glūdi ne tik Sąjūdžio suskilime ir jo veiklos trūkumuose, ne tik Lietuvos ir tarptautiniuose pastarojo meto įvykiuose bei ekonominiuose energetiniuose sunkumuose, bet kai kas jų glūdi dar giliau buvusios sovietų santvarkos per keletą dešimtmečių suformuotose mąstymo stereotipuose bei dabartinėje Lietuvos visuomenės sanklodoje.

Tos priežastys dar bus ilgai analizuojamos, ir jos nėra be sąryšio su pokyčiais aplink mus. Rinkimų rezultatai turės ir pasekmes, kurių pirmoji — galima LDDP vienvaldystė, su satelitu arba be jo, panaši į tą, kokia buvo

ligi 1988 metų. Yra, žinoma, ir esminių skirtumų — tai atkurta valstybės nepriklausomybė su jos institucijomis ir nutiestais politiniais tiltais į Vakarus, tai jau iš dalies susiformavę demokratinio visuomenės ir ūkinio gyvenimo bruožai. Labai svarbu, kad tie esmingiausi laimėjimai nebūtų prarasti. Mano sveikinti- mai laimėjusiems rinkimus yra grindžiami būtent šia viltimi.

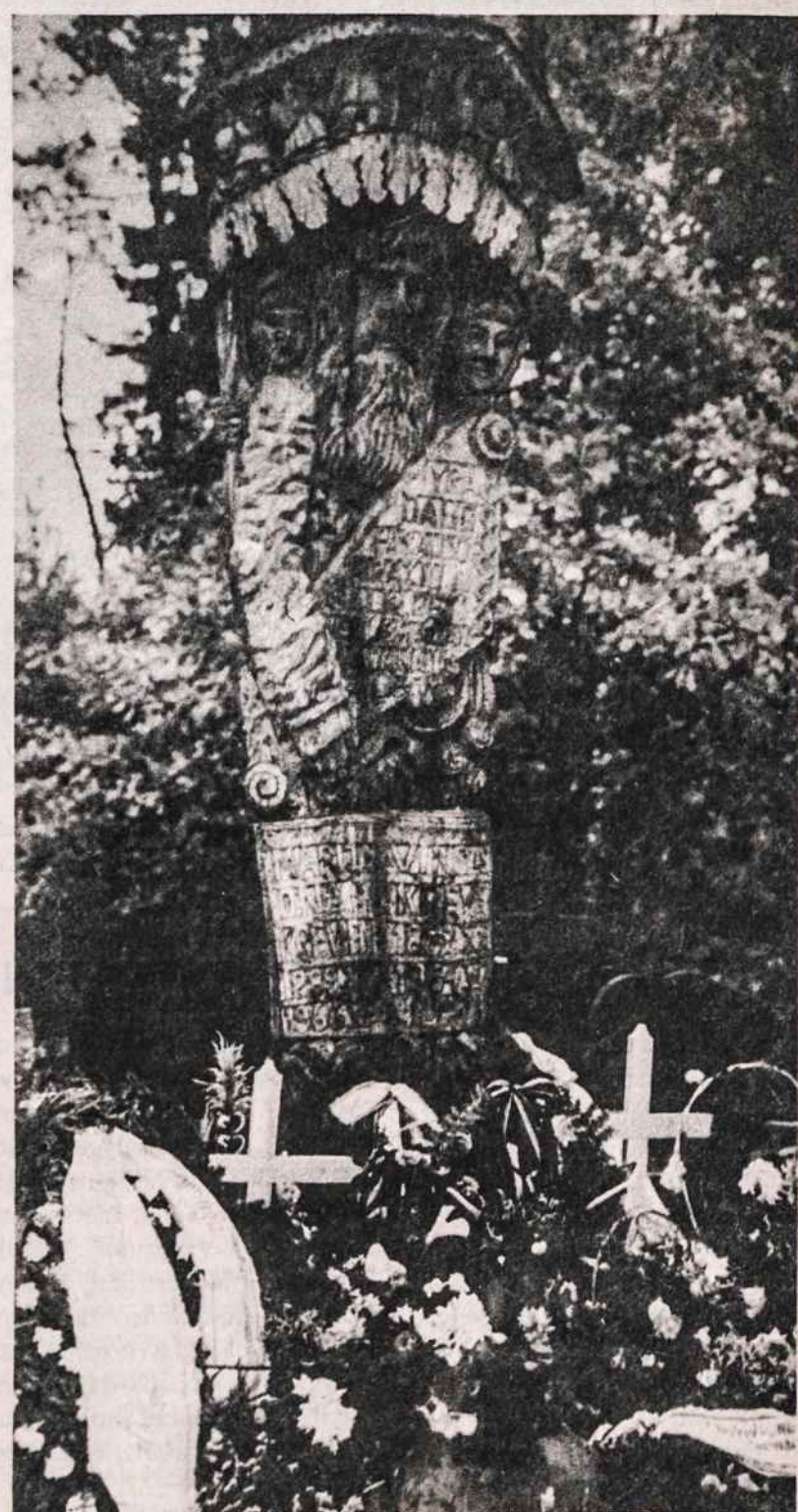
Rinkėjai patikėjo LDDP pažadai išspręsti einamuosius gyvenimo sunkumus ir suteikti mandatą, kuris gali pasirodyti siekiantis kur kas toliau. LDDP dabar tenka visiškai atsakomybė už Lietuvos ateitį, už nepriklausomybę ir demokratiją šioje šalyje. Sukaupusi daug kompetencijos valdyti ankstesnėmis sovietinėmis sąlygomis, LDDP turės pritaikyti šią kompetenciją demokratinėje nepriklausomos valstybės struktūroje.

Pagrindinis klausimas, į kurį

atsakys LDDP politika ir veiksmai, yra ir bus tas: ar Lietuvos nacionaliniai interesai bus LDDP veiklos prioritetas, ar mūsų valstybės ir jos žmonių ilgalaikiai interesai nebus aukojami trumpalaikiai politinei naudai, o juolab — kitos valstybės interesams.

Negerai būtų jei prioritetą gautų partiniai interesai ir seni partiniai įpročiai, kurie tada skaidydavo triuškinči opoziciją ir vėl gundytų pažeisti jau turimą demokratiją.

Tikiuosi, kad to nebus, kad LDDP vadovai gerai suvokia, kokią didelę galią jie gauna, o kartu — atsakomybę už visą šalį, už teisėtumą, rimtį ir stabilumą Lietuvoje. Tai pagrindinis nacionalinis interesas tame nepastovume, sunkumuose ir svyravimuose, kuriuose yra atsidūrusios visos buvusios komunizmo imperijos šalys. Europinė demokratinė Lietuvos kryptis turi likti išsaugota.

Naujas kapas ir paminklas Vincui Krėvei Subartonyse, jo palaikus į Lietuvą pervežus. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

LIETUVOS PREMJERO VIZITAS WASHINGTONE

— Aleksandras Abišala susitiko su spaudos, biznio ir valdžios atstovais —

Lapkričio 10-17 dienomis Washingtono lankėsi Lietuvos premjeras Aleksandras Abišala su delegacija. Savo viešnagę jis pradėjo lapkričio 10 d. Lietuvos ambasadoje, susitikdamas su spaudos ir TV atstovais.

Spaudos konferencija

Spaudos atstovai domėjosi ekonomine ir politine padėtimi Lietuvoje, Lietuvos-Rusijos santykiais, kariuomenės išvedimu, kaip JAV galėtų padėti Rusijai vykdyti savo įsipareigojimus dėl kariuomenės išvedimo ir kt.

Ministras pirmininkas pažymėjo, kad ekonominė Lietuvos padėtis šiuo metu yra sunki. Pagrindinė šių sunkumų priežastis yra šių metų liepos mėn. priimtas vienašališkas Rusijos vyriausybės sprendimas pakelti naftos ir dujų kainas 12-15 kartų, lyginant su Rusijos vidaus kainomis, nors 1991 m. buvo pasirašyta prekybinė sutartis su Rusijos vyriausybe dėl naftos ir dujų tiekimo 1992 metams.

Kadangi didžioji energetinių žaliavų dalis tiekama Lietuvai iš Rusijos, dėl to labai padidėjo Lietuvoje gaminamų prekių kainos. Šių prekių nebeįsigali pirkti Rusijos įmonės, kurios paskutinius dešimtmečius buvo pagrindinės lietuviškų prekių pirkėjos. Elektros energijos, dujų, kuro kainos tapo artimos pasaulinėms, tuo tarpu Lietuvos gyventojų pajamos yra labai mažos.

Visi šie sunkumai turėjo įtakos rinkimams. Taip pat rinkimų rezultatams įtakos turėjo ir Sąjūdžio aštri rinkiminė kampanija, nukreipta prieš buvusius Komu-

nistų partijos narius ir KGB agentus, kurie kartu su savo šeimų nariais sudaro iki 20 proc. rinkimuose dalyvavusių balsuotojų. (Kadangi lapkričio 16 d. turėjo būti renkami deputatai dar 61 apylinkėje, galutinis jėgų išsidėstymas būsimejame Seime dar nebuvo aiškus).

Toliau Abišala nušvietė visą dabartinę padėtį dėl Rusijos kariuomenės išvedimo. Jo žiniomis, Lietuvos teritorijoje esama 20-25 tūkstančiai Rusijos kariuomenės. Jis aiškino, kad Vakarų valstybės galėtų prisidėti prie tos kariuomenės išvedimo, dalį savo pagalbos, siunčiamos Rusijai, tiesiogiai skirdamos kariuomenės išvedimui. Tam tikslui reikėtų apie \$50 milijonų.

Jis tvirtino, kad Vakarų valstybės per mažai skiria dėmesio įvykiams Rytų Europoje ir buvusioje Sovietų Sąjungoje. Lietuva tik dabar pradėjo gauti rimtesnę ekonominę pagalbą iš Vakarų. Tai yra Tarptautinio valiutos fondo ir Pasaulio banko skirtoji kreditai. Iki 1993 m. vidurio Lietuva tikisi gauti beveik 500 mln. dolerių iš šių organizacijų.

Spaudos konferencijoje dalyvavo: "Washington Post" redaktorius Stephen S. Rosenfeld ir korespondentas John Goshko,

"Amerikos Balso" lietuvių skyriui atstovavo Romas Kasparas bei žinių skyriaus darbuotojas Kęstutis Čižiūnas, "Reuters" — Lindsay Griffiths, "Associated Press" — Don Rothberg, "US News and World Report" — Julie Corwin, "Evans and Novak" — Rowland Evans, "Washington Times" — Martin Sieff.

Susitikimai su biznio, bankų ir teisės atstovais

Vėliau premjeras susitiko su IBM korporacijos viceprezidentu, vyriausiuoju IBM Federalinių sistemų viršininku Gerald Ebker bei kitais IBM atstovais. Jie perdavė premjerui naujausią informaciją apie bandymus padėti Lietuvai nusipirkti naftos ir perdirbti ją Mažeikiuose, taip pat pastatyti naftos terminalą ir vamzdyną iki Mažeikių.

IBM papasakojo apie keletą savo numatytų projektų: atidaryti kompiuterių ir marketingo centrą Lietuvoje; tarpininkauti ieškant pirkėjų Lietuvos medienos produktams; vystyti vidinės gyventojų registracijos tinklų priemones; padėti komercinių bankų štabams susipažinti su kompiuterių sistemomis.

(nukelta į 2 psl.)

RYTŲ EUROPOS VALSTYBĖS PASISAKO DĖL REFORMŲ

Lietuva ir kitos Rytų Europos valstybės spalio 10 d. padarė pareiškimus Jungtinių Tautų Antrajame komitete apie ekonomines permainas savo šalyse. Komitetas, kuriam pavesta svarstyti ekonominius ir socialinius klausimus, šiuo metu svarsto JT Ekonominių ir Socialinių Reikalų Tarybos darbo apimtį.

Ypatingo dėmesio susilaukė neseniai JT išleistoji studija apie ekonomines permainas Vidurio ir Rytų Europoje ir jų permainų pasekmes pasaulinei ekonomijai. Ji yra viena pirmųjų JT leidinių, bandančių apibūdinti didžiųjų reformų rezultatus. Studija, tačiau, tapo kritikos objektu po to, kai kelios Rytų Europos valstybių delegacijos komitete iškėlė jos trūkumus.

Lenkijos atstovas sveikino JT pastangas išnagrinėti post-komunistinio pasaulio ekonomines programas, tačiau apgailestavo, kad nagrinėjama labai siauria apimtimi.

Lenkas aiškino, jog studija analizavo reformų pasekmes tik ten, kur jos turi neigiamos įtakos Trečiojo pasaulio val-

stybėms ir jų pastangoms gerinti savo ekonominę ir socialinę būklę. Jis aiškino, kad studijos autoriai teigia, jog Rytų Europos valstybių pastangos perorientuoti savo ekonomijas į Vakarus sumažins Trečiajam pasauliui galimybes prekiauti su tuo Europos regionu. Lenkijos atstovas išreiškė savo nuomonę, kad permaina Rytų Europoje tikrovėje visoms pasaulio valstybėms bus naudinga.

Kalbėdamas Lietuvos, Latvijos ir Estijos vardu, Lietuvos Misijos patarėjas Darius Sužiedėlis parėmė Lenkijos delegacijos nuomonę apie studiją, kartu iškeldamas specifinius Baltijos valstybių rūpesčius dėl permainų įvertinimo.

Jis nurodė, kad studijoje pernelyg neigiamoje šviesoje pateikiamas Sovietų Sąjungos griuvimas ir iš to kylančios ekonominės pasekmės. Nors iš reformų kylantys dabartiniai ekonominiai sunkumai iš tiesų labai rūpi šioms valstybėms, šių reformų galutinis tikslas yra sveikintis. Tuo pačiu, ekonominiai pokyčiai buvusios Sovietų Sąjungos teritorijoje nėra pakankamai nuosekliai analizuojami. Lietuvos atstovas išreiškė viltį, kad ateityje panašios JT studijos labiau atsižvelgtų į atskirų naujų valstybių specifinius ekonominius rodiklius ir savitumą.

Sužiedėlis toliau priminė, kad pastaruosiu metu daug kalbama apie neva neigiamas pasekmes Trečiajam pasauliui, Rytų Europai pakeitus savo ekonominio vystymosi planą. Jungtinėse Tautose besivystančios valstybės dažnai kalba ir apie tai, kad Trečiajam pasauliui lig šiol skirta užsienio finansinė ir techninė parama gali būti nukreipta Rytų Europai. Ji pareiškė, kad naujausios JT studijos įrodė, jog toks pagalbos nukreipimas iš tiesų neįvyksta, nes parama Rytų Europai skiriama iš papildomų pagalbos fondų.

(nukelta į 5 psl.)

— Šiauliuose lapkričio 4 d. lankėsi Prancūzijos Respublikos nepaprastasis ir įgaliojasis ambasadorius Lietuvoje Philippe de Sureman ir kiti ambasados pareigūnai. Svečiai susitiko su įvairių profesijų šiauliečiais, aplankė Kryžių kalną, gamyklas ir, žinoma, vienintelę šiauliuose prancūzišką parduotuvę "Talša". Vakare Inžinierių namuose įvyko spaudos konferencija.

Vytautas Landsbergis, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas, lapkričio 3 d. priėmė su darbo vizitu atvykusį Australijos nepaprastąjį ir įgaliojantį ambasadorių Lietuvai John Burges, reziduojantį Kopenhagoje.

— Saulius Kolyta, AT pirmojo patarejas ekonomikai, pranešė, kad spalio 30 d. įvykusiame Lito komiteto posėdyje svarstyti atsiskaitymų su Rusija reikalai ir analizuotas pirmasis savų pinigų įvedimo etapas. Talonas stabilizavosi. Jo įvedimas leido suskaičiuoti cirkuliuojančių pinigų kiekį. Dabar galima planuoti tolimesnius žingsnius, tačiau litų nebus, kol kils kainos ir nenustovės atsiskaitymai su Rusija.

— Vladas Mikėnas, Lietuvos šachmatų veteranas, Tarptautinės šachmatų federacijos (FIDE) garbės didmeisteris ir arbitras, staiga mirė lapkričio 3 d. Velionis buvo gimęs 1910 m. balandžio 17 d. Tallime. 1931 m. atvyko į Lietuvą ir aktyviai įsijungė į šachmatų gyvenimą. Jis net aštuonis kartus buvo Lietuvos, du kartus — Pabaltijo šachmatų čempionas ir penkis kartus (1931-1939 metais) atstovavo Lietuvai pasaulio šachmatų olimpiadose.

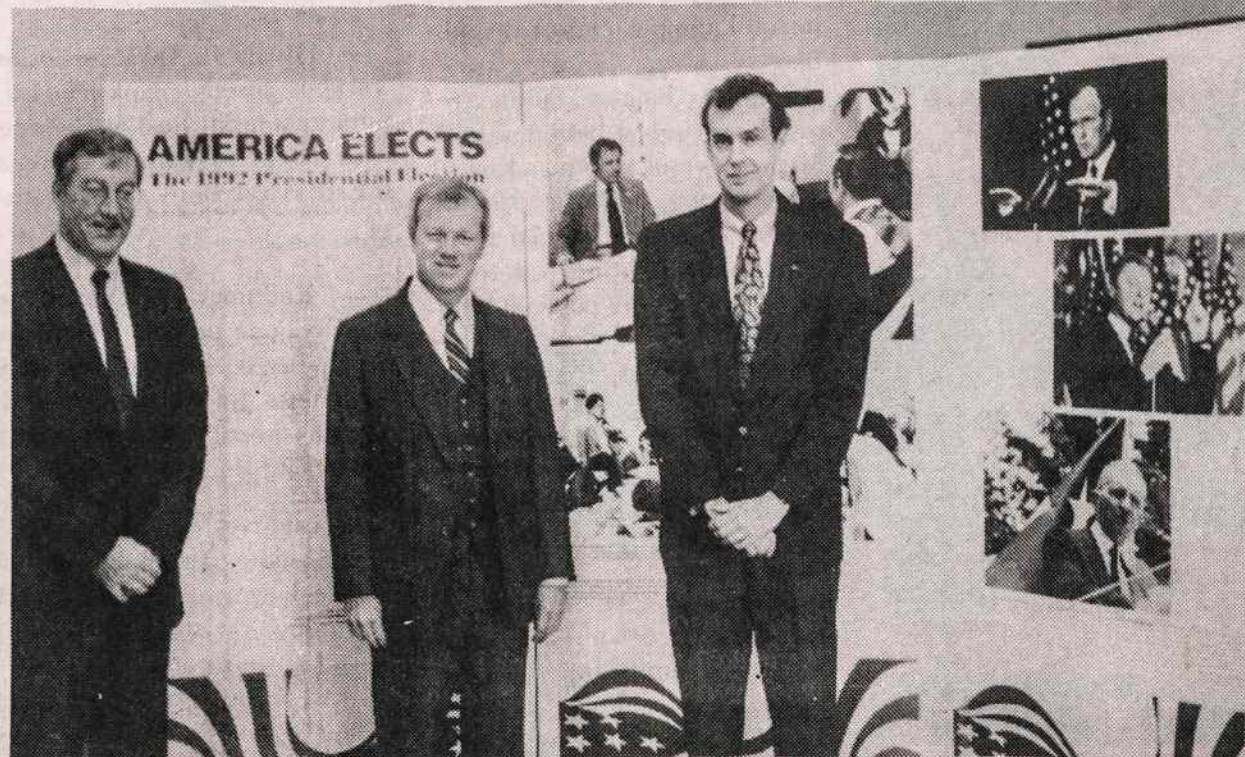
NAUJOJO LIETUVOS SEIMO SUDĖTIS

Lapkričio 15 d. Lietuvoje įvyko antrasis rinkimų turas. Išrinkti atstovai iš tų rinkiminių apygardų, kur pirmame ture kandidatai nebuvo surinkę reikiamos balsų daugumos.

Su lapkričio 15 d. išrinktais seimo atstovais dabar naujame Seime LDDP (buvusi komunistų partija) turi 80 atstovų,

Sąjūdis — 26 atstovus, Krikščionys demokratai — 15, Socialdemokratai — 8, visi kiti — 12 atstovų.

Marijampolės apygardoje kandidatavęs dr. K. Bobelis išrinktas į Seimą. Jis gavo 11,809 balsus, kitas kandidatas — Justas V. Paleckis — 6,937 balsus.

JAV ambasados Vilniuje darbuotojai ruošiasi JAV prezidento rinkimams. Iš k.: Juozas Rimas, JAV ambasadorius Daryll Johnson, Viktoras Sidabras. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

Dr. Jono Basanavičiaus kapas Vilniuje, Rusų kapinėse, lietuvių dažnai lankomas, bet ypač Vasario 16-osios ir Vėlinių šventėse. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

VATIKANO DIENRAŠTIS APIE RINKIMUS LIETUVOJE

Ryšium su spalio 25 d. rinkimų rezultatais, Vatikano radijo dienraštis spalio 28 d. taip rašė:

„Komunizmas, kuris atrodė jau likęs praeityje, dabar, atrodo, ima atgyti nuo Rumunijos iki Lietuvos: raudonoji vėliava vėl ima plevėsuoti Maskvos gatvėse. Vytauto Landsbergio ir Vaclavo Havelio, kurie laikomi intelektualų kovos prieš komunizmą simboliais, pralaimėjimas kelia baimę, kad baigiasi gražus sapnas, žlunga su džiaugsmu puoselėtos viltys. Buvusieji komunistai, — nesvarbu, kaip juos pavadinsi, — reformatoriais ar revanšistais, pasinaudoja ekonominiu marazmu ir nestabilumu“.

Vatikano radijo dienraštis taip pat atspausdino interview su Popiežinės dialogo su netikiančiaisiais tarybos sekretorium prelatu Frank Rodė. Prelatas Rodė kalbėjo:

„Visiškai suprantamas kai kurių Vakarų visuomenės sluoksnių nustebimas ir nerimas buvusių komunistų pergalės Lietuvoje akivaizdoje, ypač kai tai liečia katalikiškąjį kraštą, tautą kankinę, kuri per ištisus dešimtmečius išlaikė gyvą tikėjimo liepsną ir nuolat priešinosi sovietų ateistiniam režimui. Jei tai būtų atsitikę Rumunijoje ar Serbijoje, dar būtų suprantama, bet kad komunistai laimėjo Lietuvoje, tai tikra staigmena“.

Paklaustas, kokios šios buvusių komunistų pergalės priežastys, prelatas Rodė kalbėjo:

„Priežasčių daug, bet visų svarbiausios yra ekonominės. Landsbergio valdžia paveldėjo begalę ekonominių ir socialinių sunkumų, kurių greitu laiku iš-

spręsti neįmanoma. Lietuvos ekonomika šimtu procentų buvo susieta su sovietine, buvo į ją integruota. Anomis sąlygomis sovietai teikė žaliavas, pirmiausia naftą ir dujas. Taigi, Lietuvai atsiskyrus nuo Rusijos, didelę valstybės biudžeto dalį reikėjo skirti energetinėms žaliavoms įsigyti. Visą pasvėrus, Landsbergio valdžia padarė tiek, kiek buvo įmanoma, bet sunku reikalauti, kad paprasti žmonės visa tai suprastų“.

Į klausimą, ar yra pagrindo bijoti, kad komunizmas atgims netik Lietuvoje, bet ir kituose buvusiojo komunistinio bloko kraštuose, prelatas Rodė atsakė:

„Tikrai ne. Komunizmas, kaip santvarka ar ideologija, yra miręs, palaidotas ir neturi jokių šansų prisikelti. Komunizmas,

kaip santvarka, gali gyvuoti tik labai konkrečiomis sąlygomis. Turi būti vienpartinė politinė sistema, kompartija turi turėti visišką valdžios monopolį, griežtoje priežiūroje turi laikyti švietimą ir spaudą, privalo turėti visa kontroliuojančią slaptąją policiją“.

Dabar visa tai jau iširo ir šito kratosi net patys buvusieji komunistai, nes tokia smurto santvarka jau negrįžtamai žlugusi.

Antra vertus, jokia, net griežčiausia valdžia nesugeba iki galo užgniaužti opozicijos. Taigi, — baigė prelatas Rodė, — nors Lietuvos rinkimai buvo skaudi staigmena, tačiau dėl jos jokiū būdu nereikia manyti, kad jau skamba laidotuvių varpai Lietuvos ar bet kurio kito krašto demokratijai“.

VARGŠELĖ TA RUSIŠKA MEŠKA

Tokių pavadinimų kolumnistas Murray Kempton „New York Newsday“ lapkričio 15 d. laidoje sarkastiškai aprašo Rusijos kreipimąsi į Jungtines Tautas dėl „tautinių mažumų“ persekiojimo Baltijos respublikose.

Jis rašo: „Galų gale mūsų nuodėmė mus pasiveja. Ir jeigu per mažai kas tampa nubaustas, tai ilgainiui visi bus priversti raudonuoti, kai bus sučiupti“.

Šis naudingas gyvenimo įstatymas betgi turi išimčių. Ilgiausiai išlikęs įstatymas yra tas, kad didžiosios valstybės išvengia atgailos ar atsiprašymo už savo skriaudas mažosioms valstybėms.

JT Generalinis Sekretorius

priešingu atveju būtų prunkstelijės juokais pereitę savaitę, kai Boris Jelcin apeliavo į jį milžiniškos Rusijos federacijos vardu, kviesdamas patraukti atsakomybėn mažytę Lietuvą, dar mažesnę Latviją ir visai mažutę Estiją už jų „masinį“ pažeidimą žmogaus teisių ir laisvių“.

Kolumnistas primena, kad Sovietų Sąjunga po savo letena laikė Baltijos respublikas nuo 1940 iki 1991 m., o Rusijos armija dar ir dabar nesanti išvesta iš jų teritorijos. Per 50 metų rusų kalba buvo oficialioji kalba, ir rusai valdė viską, o vietos gyventojai buvo antros klasės piliečiai.

Autorius ilgiau sustoja ties latviu Andrejs Pantelejevs ir jo istorija. Jo motina buvo latvė, o tėvas rusas, bet kai jis užsiregistravo latviu, tai rusai jo tėvą atleido iš tarnybos. Dabar Pantelejevs yra Latvijos parlamento žmogaus teisių ir tautinių mažumų komisijos pirmininkas ir lankosi New Yorke. Jis kolumnistui papasakojo apie tikrąją padėtį Latvijoje ir kitose respublikose.

Autorius baigia: „Baltijos respublikos išters, bet tai ne ačiū Vakarų demokratijoms. Kur tik Pantelejevs pradeda kalbėti, jam vis atsakoma, kad dabar Jelcinui sunki politinė padėtis, ir jis turės kur nors pasirodyti stiprus“.

Nuo Europos Bendrijos iki JAV Valstybės Departamento visi kalba apie rusų teises, bet Pantelejevs sako: „Prašau, meldžiu kalbėti apie Latvijos teises“.

Autorius baigia: „Ir greičiausia niekas ir nekaltės. Kadaise Sovietų Sąjunga buvo per didelė, kad būtų gailėjusis mažųjų, o Rusijos Federacija dabar yra per didelė, kad jos būtų gailimasi ginčiuose su mažaisiais“.

LIETUVOS PREMJERO VIZITAS WASHINGTONE

(atkelta iš 1 psl.)

IBM atstovai Lietuvoje lankėsi spalio mėnesį ir vėl ruošiasi grįžti dirbti š. m. gruodį, nes jau balandžio mėnesį nori į naująjį mokymo centrą priimti studentus.

Abišala susitiko su Pasaulio banko viceprezidentu Europos ir centrinės Azijos šalims Wilfried P. Thalwitz bei keletu šio banko pareigūnų. Vietoje numatytos vienos valandos pokalbis truko dvi su puse valandos.

Kalbant apie Pasaulio banko paramą Lietuvai, premjeras paminėjo, jog ši parama yra kiek pavėluota, tačiau nepaisant to, reikia nagrinėti būsimus žingsnius, pavyzdžiui, importo paskolą, taip pat kreditus struktūrinei pramonės reformai. Lietuvai būtų nepaprastai reikšminga parama vystant energetinę sistemą.

Pokalbio metu buvo pastebėta, jog dabar teikiama parama energetikos srityje yra kiek padrika. Labai svarbu sukurti laisvos prekybos ir laisvos ekonomikos zonas. Pasaulio banko pareigūnai pažadėjo padėti sprendžiant šiuos klausimus. Taip pat buvo pažadėta padėti nustatant prioritetines pramonės šakas bei jas vystant.

Popiet į Ambasadą susitikti su ministru pirmininku atvyko delegacija iš American Bar Association. Ši Amerikos teisininkų sąjunga yra sukūrusi teisinės pagalbos Centrinę ir Rytų Europai projektą. Pagalba Lietuvai teikiama, siunčiant teisės specialistus, atliekant konstitucijos bei įvairių įstatymų ekspertizę, kviečiant stažuotis Lietuvos teisininkus. 1993 m. planuojama atidaryti Komerčinės teisės centrą Vilniuje.

Apsilankymas Pentagone

Lapkričio mėn. 12 d. Lietuvos premjeras Pentagone susitiko su JAV gynybos ministro pavaduotoju Paul D. Wolfowitz bei kitais septyniais jo štabo nariais ir aptarė Rusijos kariuomenės išvedimą iš Lietuvos ir pačios Lietuvos kariuomenės vystymo klausimus.

Wolfowitz domėjosi grįžtančių į Rusiją karininkų bei jų šeimų apgyvendinimo problemomis, rusakalbių gyventojų, kaip tautinės mažumos, teisėmis Baltijoje ir kt.

Premjeras ir čia nušvietė tikrą padėtį dėl kariuomenės išvedimo ir tautinių mažumų teisių, pridėdamas, kad tarptautinėje praktikoje nėra priimta, jog viena ar kita valstybė laikytų savo kariuomenę kitoje šalyje savo tautiečių teisėms užtikrinti. Tuo tarpu išvykstančių karininkų apgyvendinimas yra labiau dirbtinė, negu reali problema. Lietuva yra siūlusi dalyvauti namų

APIE LIETUVĄ

— Rusijos Aukščiausiosios Tarybos posėdyje lapkričio 4 d. nutarta suteikti Rusijos Federacijos sienai su Lietuva, Latvija ir Estija valstybinės sienos statusą.

— Kaliningrado (Karaliaučiaus) rajone pradėjo veikti antroji lietuviška pradžios mokykla Ragainėje. Joje mokytojauja iš Vilniaus persikėlusį Aldona Simanavičiūtė.

— Lietuvos muitininkų, esančių Lenkijos pasienyje, elgsena sukėlė daug nusiskundimų ir net kaltinimų vyriausybei, kad jų nesudrausmina darbe. Muitininkai iš pravažiuojančių imą kyšius, o jų neduodančius valandomis dėsia aptarnauti. Tokie kaltinimai atėjo net iš Vokietijos ir Belgijos vyriausybės.

statybos programoje, jei ji būtų finansuojama, tačiau dar nėra gavyti atsakymo, kur ir kiek namų reikėtų statyti.

Abišala apibūdino Lietuvos poreikius vystant jos krašto apsaugos sistemą. Jis teigė, kad reikalinga pagalba specialistų paruošimo ir ginkluotės srityje. Lietuva nenumačiusi formuoti didelės kariuomenės, tačiau nori turėti galimybę apsaugoti savo sienas ir likviduoti galimas išorės

provokacijas. Buvo kalbama apie būtinumą paruošti civilinės gynybos sistemą įvairių katastrofų atveju.

Wolfowitz paminėjo, kad Lietuvoje jau pradėta įgyvendinti JAV valdžios programą IMET (International Military Education and Training). Taip pat yra paskirtas JAV karo attache Lietuvoje, kuris netrukus išvyks į Vilnių.

(Bus daugiau)

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopolyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopolyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706. Tel. 813 360-5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, FL 33707. Tel. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, FL 33707. Tel. 813 345-9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoje kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvini ai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

NEW YORK-NEW JERSEY-Laisvės Žiburys, sekmdieniais 9-10 val. ryto WNWK105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bay-side, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 769-3302.

KOLODNY&KOLODNY: Virginija Kolodny, lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, NY 10007. Tel. 212 349-7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomojimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorke valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos atsiminimai", sekmdieniais nuo 2 iki 3 val. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama angli kalba iš tos pačios stoties, girdima irgi sekmdieniais nuo 1 iki 2 val. popiet. Dr. J. J. Stukas - direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, NJ 07060. Tel. 908 753-5636.

MARIA JUZAITYTĖ - LEVIN, lietuvių advokatė, patarnauja visose teisiniuose reikaluose. Kalba ir lietuviškai. 325 Broadway, Suite 504, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 962-5810.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

**Fasolino
MEMORIALS**

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379

PHONES (718) 326-1282; 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA -
GAUSI PARODŲ SALĖ

1992 m. Vėlinėse ypač prisimintos Sausio 13-osios ir Medininkų aukos prie jų kapų Vilniuje, Antakalnyje. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

**VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA**

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second-Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 Cents
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —Dailininkas Povilas Puzinas
nori grįžti į Lietuvą

New Yorke prieš 25 metus, t.y. 1967 m. spalio 22 d., mirė dailininkas Povilas Puzinas, čia gyvenęs dviem atvejais, tuoj atvykęs iš Europos ir paskui sugrįžęs iš Los Angeles, CA. Jis buvo gimęs prieš 85 metus — 1907 m. rugpjūčio 3 d. Rygoje. (Tėvai buvo kilę iš Rytų Aukštaitijos, ir dailininkas save laikė lietuviu, tarnavo Lietuvos kariuomenėje.) Rygoje jis dailės mokslus baigė prieš 60 metų, — 1932 m. pavasarį. Jo profesorius buvo žymus dailininkas Vilhelms Purvītis (1872-1945), Latvų dailės akademijos steigėjas, rektorius ir peizažo klasės vedėjas.

Subėgo į vieną trys sukaktys. Tikrai būtų gera proga New Yorke surengti jo kūrybos parodą, kad ir nedidelę, suskolinant paveikslus iš privačių namų. Dailininkas Puzinas buvo didelio talento žmogus, palikęs vertingų kūrinių ir latviams, ir lietuviams.

Jis mirė staiga, pakirstas širdies smūgio, nepalikęs jokio testamento. Jo palikimas tuoj atsidūrė miesto administracijos žinioje. Iš ten reikėjo atsipirkti. Šis aktas praėjo gana sklandžiai. Daug pagelbėjo jo žmona Austra, atvykusi iš San Mateo, CA, kur ji gyveno. Velionio pageidavimų visi kūriniai buvo palikti Lietuvai. Tada su Lietuva nebuvo ryšių, nebuvo galimybių tuos kūrinius išvežti. Pagaliau ir Lietuva dar buvo okupuota.

Tada į palikimo tvarkymą įsijungė dail. Zenonas Kolba, prašydamas palikti Čiurlionio galerijai Chicagoje. Rašė jis laiškus ir žmonai, ir advokatui, kuris tvarkė šį reikalą.

Dail. Kolba prašė kūrinius atiduoti Lietuvai, Čiurlionio galerijai. Bet, iki ateis tinkamas laikas juos perduoti Lietuvon, juos pasaugos Čiurlionio galerija Chi-

cagoje. Čia tarpininkavo ir New Yorko gen. konsulas Anicetas Simutis, pasisakydamas, kad reikia palikti Čiurlionio galerijai.

Taip ir buvo padaryta. Tik tada paaiškėjo, kad dail. Kolba prašė kūrinius palikti ne tai Čiurlionio galerijai, kuri veikia Jaunimo Centre Chicagoje, o naujai, kuri tuo metu buvo Chicagoje suorganizuota ir pavadinta truputį kitaip, prie seno pavadinimo pridėta "Inc." Teismo sprendimu tie kūriniai buvo atiduoti naujai įkurta galerijai, kuri neturėjo savo patalpų ir kūrinius sudėjo kažkokio banko saugykloje — rūsyje.

Jau tada buvo bandyta iškelti tuos kūrinius į Jaunimo Centre veikiančią Čiurlionio galeriją, bet nesėkmingai. Laikasėjo, daug kas pasikeitė, mirė ir uolus to reikalo tvarkytojas dail. Kolba. Dabar nežinia, kas vadovauja tai galerijai ir kaip tvarkomas šis palikimas.

Reikalą viešumon kelia velionio žmona Austra Puzinienė. Ji visą laiką rūpinosi dailininko palikimu, išleido gražią, vertingą monografiją, kuri techniniu požiūriu yra bene viena geriausių mūsų dailės knygų. Dabar ji nori tuos kūrinius kaip nors perkelti į Lietuvą, nes tai buvo velionio pageidavimas. Austra yra Rygos latvė, sutapusi su lietuviu, išmokusi lietuviškai, gyvenusi su dailininku Lietuvoje, dabar skaito lietuvišką spaudą, remia lietuvišką kultūrinę veiklą. Ji ir prašo paramos, kad be kokių įsiveidimų, be kokio triukšmo dailininko kūrinius pasiektų Lietuvą.

Kas čia turėtų imtis iniciatyvos? Gal tai Lietuvos Ambasados Washingtono reikalas, nes tie kūriniai skirti Lietuvai. Galėtų

Nors buvusioji Aukščiausioji Taryba Lietuvoje yra pagarsėjusi savo peštynėmis (ir žodžiais ir fiziškai), bet vis tiek ji yra istorinė. Ji buvo savotiškai unikali ta prasme, kad joje būta pasaulio praktikoje negirdėtų parlamentinės rezistencijos pavyzdžių ir labai nedidelių, palyginus su kitų kraštų praktika, kautynių.

Bet ne tai lemia įstatymų leidžiamosios valdžios veiklą. Žmonės nepamirš, kad pirmojo šaukimo Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba kovo 11 d. paskelbė Nepriklausomybės atkūrimo aktą, tų sausio,

daug padėti ir Lietuvių Bendruomenės įvairūs daliniai. Negi dabar nesuskalbėsimė, nepardysime geros valios, kad šis turas nežūtų. Kiek Lietuvos turto pražudė karai, tremtis, žmonių išblaškymas, negi dabar nesugebėsime taip tvarkytis, kad šis palikimas būtų perduotas Lietuvai!

To prašo velionio dailininko žmona Austra, to prašo lietuvių kultūrininkai, kur jie bebūtų. Tikrai dailininko Povilo Puzino palikimas iš tremties nori grįžti į Lietuvą!

Dailininko Pauliaus Puzino kūrinys "Dvidešimtojo amžiaus Madona".

KOKIA BUVO AUKŠČIAUSIOJI TARYBA

rugpjūčio pučo dienų ir naktų, kai visų Lietuvos žmonių žvilgsniai buvo nukreipti į Lietuvos parlamentą, jo deputatus, ištvėrusius, nepalūžusius.

Baigdami savo kadenciją, deputatai sugebėjo pasiekti susitarimą, parengti Konstitucijos projektą, pagrindinį būtiną valstybės gyvenime dokumentą. Per palyginti labai trumpą laiką — dvejus su puse metų taip pat paruošta ir priimta nepaprastai daug įstatymų, nutarimų, kitų dokumentų, tvarkančių atsikūrusios valstybės gyvenimą.

Nuo 1990 metų kovo 11 d. LR Aukščiausioji Taryba priėmė 2984 dokumentus, įstatymus, nutarimus, kreipimusis. Vien tik įstatymų priimta 320. Parengtas ir referendumui pateiktas Lietuvos Respublikos Konstitucijos projektas.

Nuo kovo 11-os gauta 48.6 tūkstančio telegramų, laiškų. Iš jų 11.5 tūkstančio — dėl sausio įvykių, o 5.5 tūkstančio — dėl referendumo, prezidento institucijos atkūrimo bei kitais politi-

niais klausimais. Visi kiti laiškai, — žemės ūkio reformos, nuosavybės teisių atstatymo, butų, socialiniai, teisėsaugos klausimai.

Į Aukščiausiosios Tarybos priimamąjį kreipėsi apie 9 tūkstančius piliečių.

Per savaitę vidutiniškai lankydavosi po 2-3 užsienio delegacijas.

Pirmininkas Vytautas Landsbergis viename Tarybos posėdyje apžvelgė per dvejus su puse metų Parlamento nueitą kelią. Nuveikta nepaprastai daug. Ši AT buvo visų reformų ir pertvarkymų variklis bei gynėjas. Tiesa, būta įvairių nesupratimų, bet jie, matyt, neišvengiami.

Priešpriešos tarp frakcijų būdingos net valstybėms, kurios neturi tokio blogo palikimo. Svarbiausia, kad svetimai jėgai priešintasi kartu.

Landsbergis pabrėžė: nėra tokios aukos, kuri būtų per didelė, kai ji atiduodama už Tėvynės laisvę. Jo manymu, jau lapkričio mėn. Vilniuje ir Vilniaus rajone nebeliks svetimų kariuomenės. Bent taip susitarta.

Baigdamas pranešimą, AT pirmininkas padėkojo visiems deputatams, su kuriais teko dirbti.

O premjeras Aleksandras Abišala savo veiklą — 100 dienų apžvelgė pasikalbėjime su Lietuvos televizija. Šis jo susitikimas su žiūrovais gal paskutinis. Po antrojo Seimo rinkimų turo bus formuojama nauja Vyriausybė.

Vertindamas dabartinę Vyriausybės veiklą, Abišala pažymėjo, kad pasikeitė darbo stilius. Jis kolegialus. Visi kabineto nariai pajuto atsakomybę už sprendimus. Ar jie teisingi, ar klaidingi, sprendžia Lietuvos žmonės. Nors, kaip jis pažymėjo, rinkimai parodė, kad Vyriausybės darbas nebuvo aukštai įvertintas. Rinkėjai balsus atidavė kairiesiems.

Pasak premjero, didžiausias ir mažiausias pavykęs Vyriausybės darbas — žemės reforma. Bandyta ją gerinti, spartinti, daryti ne taip skausmingą. Dar viena sunki problema — produkcijos supirkimas. Bloga ekonominė padėtis neleido laiku atsiskaityti su žmonėmis, parduoančiais pieną, mėsą. Tačiau Vyriausybė

ieškojo ir rado būdų, kaip išspręsti šį klausimą.

Kalbėdamas apie privatinimą, premjeras pasakojo, kad, siekiant apriboti nusikaltėlių grupuočių dalyvavimą šiame procese, Vyriausybės teikimu pakeisti kai kurie privatizavimo įstatymo straipsniai, rengiamas išsitas priemonių planas. O kol jis bus paruoštas, aukcionai sustabdyti.

Kalbėdamas apie energetiką, premjeras pažymėjo, kad tai tokia pat skaudi problema, kaip ir žemės ūkis. Padėtis šioje srityje susijusi su Lietuvos-Rusijos prekybiniais santykiais. Vyriausybė stengėsi, negailėdama laiko ir jėgų, derėtis su Rusija. Padaryta nemaža. Pasirašyti susitarimai dėl tarpusavio atsiskaitymų, prekybos 1993 metais ir kiti dokumentai.

Dėl naftos ir dujų pirkimo Rusijoje niekaip nepavyksta susitarti. Unikaliai, pasak premjero, atrodo ir paskutinis vicepremjero B. Lubio vizitas į Maskvą, kai nebuvo kam pasirašyti jau paruoštų dokumentų. Santykiai su Rusija liudija, kad ir esantis parašas nebūtina galioja. Tai, pasak premjero, įrodo ir paskutinis prezidento Jelcino įsakas dėl kariuomenės išvedimo iš Baltijos šalių pristabdymo.

Todėl, kaip nurodė Abišala, ieškoma galimybių pirkti dujas ir naftą Vakarų šalyse. Netrukus jau turėtų būti atgabenta jūra nafta, gautos pirmosios siuntos suskystintų dujų. Tai palengvins mažų miestelių gyventojų buitį.

Toliau Abišala kalbėjo apie socialinę pagalbą, kuri bus teikiama Lietuvos žmonėms dėl padidėjusių naftos ir dujų kainų, prie Vyriausybės įsteigto Globos ir socialinės rūpybos tarybos veiklą.

— Speciali ugdymo taryba veikia Kultūros ir švietimo ministerijoje. Ši taryba senesniai paskirstė premijas už naujai parašytus mokyklinius vadovėlius. 32,000 rublių-talonų dydžio premijomis buvo apdovanoti L. Abraitytė, R. Glinterė, A. Žentelytė, A. Kasparavičius, E. Lekevičius, E. Motiejūnienė, Š. Švėgzdaitė. Tokias premijas gavo tie rašytojai, kurių darbą gerai įvertino ir mokytojai ir mokiniai.

IŠ KELIONĖS TIK ASILAS
NEGRĮŽTA ARKLIU

III

Tautų Apaštalo Pauliaus pėdsakai Graikijoje

ANTANAS RUBŠYS
Manhattan College

72

Apaštalas Paulius pranašystę labai vertino. "Siekite meilės, taip pat ieškokite dvasinių dovanų, labiausiai pranašavimo. Kas kalba kalbomis, ne žmonėms kalba, bet Dievui; juk niekas jo nesupranta, jis Dvasioje kalba paslaptingus dalykus. O kas pranašauja, tas sako žmonėms pamokymus, paskatinimo bei paguodos žodžius. Kas kalba kalbomis, tas save tobulina, o kas pranašauja — ugdo bendriją" (1 Kor 15, 1-4).

Kadangi moterys buvo Apolono pranašės Graikijos orakuluose, nenuostabu, kad pranašystė buvo susijusi su Korinto krikščionių bendrijos moterimis (žr. 1 Kor 11). Bet Apolonas buvo ir tvarkos dievas. Ir Apaštalas Paulius atspindi panašų poreikį, pabrėždamas, kad "kiekviena moteris, kuri meldžiasi ar pranašauja neapgaubta galva, paniekina savo galvą: tai tolygu būti nuskustai" (1 Kor 11, 5).

Igimta graikų nuojauta, išreikšta Apolono mokyme "Niekas daugiau negu reikia" kaip priešprieša Dionizo ekstazei, buvo priimta Delfų orakule. Kadangi Apolonas laidavo protu paremtą pokalbį su dievų pasauliu, jo kunigas Delfuose aiškino Pitijos ekstazėje duotus atsakymus.

Panašus rūpestis ryškus Apaštalo Pauliaus mokyme apie pranašystę ir aiškintojo vaidmenį kalbų — kalbėjimo ekstazėje aiškinimu. "Vadinasi, kalbos yra ženklas ne tikintiesiems, bet netikintiesiems. O pranašystė skirta ne netikintiesiems, bet tikintiesiems. Juk jei susirinktu visa bendrija ir visi imtų kalbėti kalbomis, ir įeity pašaliniai ar netikintys, — ar gi jie nepasakytų, kad jūs išėjė iš proto? Jeigu visi pranašautų, ir įeity koks pašalinis ar netikintis, jis būtų visų įspėtas ir visų apkaltintas. Jo širdies slėpiniai taptų atverti, ir jis

puolęs veidu žemėn, pašlovintų Dievą ir išpažintų, jog Dievas iš tiesų yra jumyse" (1 Kor 14, 22-25).

Be to, Apaštalas Paulius moko, kad "Pranašų dvasios yra pranašams klusnios, nes Dievas nėra sumaištis, bet santarvės Dievas" (1 Kor 14, 32-33). Apaštalo pareiškimas, kad jis verčiau norėtų "išarti penkis žodžius savo protu, kad pamokytų ir kitus, negu tūkstančius žodžių kalbomis (t.y. ekstatišku kalbėjimu)" (1 Kor 14, 19), galėjo būti lengvai suprastas visoje Graikijoje.

Dvasios dovanų skalė Korinto krikščionių bendrijoje buvo plati. Apaštalas rašė: "Kai susirenkate, kiekvienas turi ar giedojimo dovaną, ar pamokymą, ar apreiškimą, ar kalbą, ar aiškinimą" (1 Kor 14, 26). Tai atspindi graikų visuomenės auklėjimą Apolono dvasioje. Tuo pačiu liudija, kad Apaštalas Paulius buvo atviras pagonių vertybėms.

"Juk aš skolingas graikams ir barbarams (t.y. žmonėms, kurie nekalba nei graikiškai, nei lotyniškai), mokytiems ir nemokytiems" (Rom 1, 14).

"Būdamas nuo nieko nepriklausomas, aš pasidariau visų vergas, kad tik daugiau laimėčiau. Žydams daugiau kaip žydus, kad laimėčiau žydus. Tiems, ku-

rie laikosi (Mozės) įstatymo, taip pat įstatymo tarnu, kad laimėčiau besilaikančius įstatymo, nors pats nesu jam pavaldus. Tiems, kurie neturi įstatymo, buvau kaip neturintis įstatymo, kad laimėčiau tuos, kurie neturi įstatymo, nors pats esu ne be Dievo įstatymo, bet surištas Kristaus įstatymu. Silpniesiems pasidariau silpnas, kad laimėčiau silpnuosius. Visiems tapau viskuo, kad vienaip ar kitaip bent kai kuriuos išgelbėčiau. Visa darau dėl Evangelijos (t.y. dėl Gerosios Naujienos apie Dievo užmojų Kristuje), kad būčiau jos dalininkas" (1 Kor 9, 19-23). Apaštalas Paulius buvo mokinytis gyvenimo mokykloje, skelbdamas Kristų.

Delfų stadionas. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšys

nimo tarnystę" (2 Kor 5, 19). ... "kas yra Kristuje, tas yra naujas kūrinys. Kas buvo sena — praėjo, štai atsirado nauja" (2 Kor 5, 17).

Čia slypi protu neperžengiamas praraja tarp Apolono ir Jėzaus Kristaus. Apolonas, nepaisant jo viso orumo Olimpo panteone, lieka tolimas žmogui. Joks Apolono garbintojas niekad nesakė: "Aš gyvenau Apolone ir Apolonas gyvena manyje".

Apaštalo Pauliaus saviprata ir iš esmės skyrėsi nuo Apolono garbintojo savipratos: "Esu nukryžiuotas kartu su Kristumi. Aš gyvenau, tačiau nebe aš, o gyvena manyje Kristus už mane" (Gal 2, 20). Apolonas buvo idealus graikų dievas. O Apaštalo Pauliaus Jėzus "buvo nukryžiuotas (nes buvo trapus žmogus), bet dabar jis gyvas Dievo galybė" (2 Kor 13, 4).

"Tesalija buvo jūra..."

Mano mintijimą apie Apoloną ir Kristų pertraukia gідės balsas: — Važiuojame jūros dugnu. Tesalija kadaise buvo jūra...

Autobusas skubiai rieda į šiaurę. Gidė toliau aiškina apie Tesalijos veido raukšles. Sėdžiu kairiame autobuso šone.

(Bus daugiau)

DIENOS UŽ POLIARINIO RATO

ALGIRDAS ČARNECKIS

10

Apie šestą valandą vakaro staigiai atsidarė durys ir iš tamsos su didžiule šaltinio veideliu jauna moteris juodais kailiniais. Paskui ją įbėgo jos numylėtas šuniukas Šarikas.

Prisibrukusi prie savo vyro, ji pabrėžtinai garsiai pasakė jam: "Miša, aš prikepiu tavo mėgstamą žuvies pyragėlių. Einam namo, kol karšti!"

Tik pagalvojus apie tokį valgi, mums kojos pradėjo linkti per kelius. Jie ir miltų, ir šaldytų žuvų turi kiek tik nori. Mes su Vyta, mano broliu, stovėjome arčiau durų. Galvojome tik apie vieną — apie tuos čia pat už kelių žingsnių stovinčiam namelyje paliktus karštus pyragėlius.

O gal pasinaudoti proga, šokti į valdovo namelį ir iššluoti jų pyragėlius? Tą akimirka aš juos realiai jaučiau savo rankose, burnoje ir skrandyje. Bet čia pat pajutau tarp manęs ir brolio besitrinanti Šariką. Blykstelėjo kita mintis: sutvarkyti tą gerai nupenėtą paršiuką. Staigiai pritūpiau ir čiupau jį už sprando. Tas net nescypelėjo. Vytas pridengė, o aš jį mikliai ištempiau laukan. Su tuo pačiu kirvuku, su kuriuo neseniai kirtau statinės lankus, sudaviau jam per galvą ir, greitai įsidėjęs į maišą, bėgte nubėgau jurtų link. Nešti į savo jurtą buvo rizikinga. Tuoj galėjo būti krata. Nutarėm jį nusinešti į vadinamąjį lavonų sandėliuką gale gyvenvietės. Tai buvo nedidelė jurtelė, kurioje buvo laikomos ir kaupiamos mūsų mylimo vado ir draugo aukos, kol joms bus iškiristas kryželių kalnelyje negilus kapelis.

Įėję sandėliukan, patamsyje apčiuopėme du lavonus, uždengtus senais maišais. Tarp jų pritūpę išsitraukėme iš maišo nugalabytą riebių šuniuką.

"Vytai, galvą padalysim per pusę, o likusią dalį parnešim mamai, broliukams ir sesutei, sutinki?" — "Greičiau, Algai, skelk jam galvą ir ėdam, ėdam, nebegaliu kentėti". Kadangi sandėliuke buvo tamsu, tai pasitraukėme arčiau pravirų durų. Lauke švietė jaunas mėnulis, o danguje ryškios spalvomis bangavo šiaurės pašvaistės klostės. Dabar galėjau gana tiksliai perskelti šuns galvą į dvi lygias dalis. Pasipylusį kraują tuoj pat gėrėme dviese. Šiltas smegenis iščiulpėm iš visų kiaušo kampečių. Akis, pirštais išlupe, prarijome kaip austres. Išilgai perpjautas liežuvis pasirodė ypač skanus. Sustoti neužteko valios. "Algai, pjaunam jam pilvą, pasmaguriausim skrandžiu, juk jis priėdęs"...! Kepenis ir inkstus rijome mažais kąsneliais, kad ilgiau pratęstume savo unikalią vakarienę. Nutarėm, kad, jei gyvi kada nors išsikrapštysim iš šios prakeiktos landynės, būtinai valgysim tik žalias galvijų kepenis. Nieko skanesnio nebuvome valge!

Šaltis buvo didelis — nepastebėjome, kaip greit viskas šalo. Kirvio ašmenys apsitraukė kiekiausia mėsa ir šuns kailio plaukais. Suvynioję į maišą likusią dalį, nusinešėm į jurtą. Ten, paskubomis nulupę kailį, jį ir kiaušo kaulus paslėpėme tundros sniegyuose. Šuns mėsa atidavėme mamai, o jį, peiliu nugramdžiusi nuo kaulų, dalijo ją žaliai mažais gabaliukais visai mūsų šeimai.

Tą pačią naktį juoda, nebyli ir šalta eketė prarijo baltus kaip sniegas nučiulptus kauliukus. Vargšėlė Zoja dar vis gyvenę gstančiomis viltimis. Turi sugrįžti... atsiras... gal parbėgs?

Taip ir baigėsi šį nečechoviška apysakėlė apie damą su šuniuku.

NAMELIS "PEREŠEIKA"

Tarybų Sąjunga 1947 metų lapkričio 7 dieną ruošėsi švęsti 30-ąjį Spalio jubiliejų. Tuo metu į stambiausius centrus, na ir, žinoma, į Maskvą, pirmiausia pradėjo plaukti visos didžiosios šalies gėrybės. Lenos deltos archipelago žuvų fabrikėliai savo geriausią produkciją taip pat buvo įpareigoti pristatyti į sostinę, kad ten dar labiau praturtintų gausios nomenklatūros stalus, ir taip lūžtančius nuo iš liaudies atimtų gėrybių. Šiandien galiu pasigirti ir prisipažinti buvęs vienas šios akcijos dalyviu.

Prasidėjus žiemai, poledinė žvejyba Bykovo žuvų fabrikui davė savo pirmąjį ir, kaip žinoma, geriausią produkciją.

Dirbusi tuo metu žuvų priėmėja ir sandėlininke, mūsų visų labai gerbiama ir mylima tremtinė Ona Striškienė. labai padėjusi sunkiai gyvenančiomis lietuvių šeimoms, buvo iškviesta pas direktorių Avakimovą.

"Drauge Striškiene, kaip jts žinote, artėja mūsų visų didelė šventė (!). Aš gavau iš Jakutsko radiogramą, kurioje nurodyta atrinkinėti geriausius žuvis ir jas, tinkamai paruoštas, išsiųsti per Tiksio aerouostą į Maskvą Spalio šventėms. Mes turime pasiųsti dvi tonas".

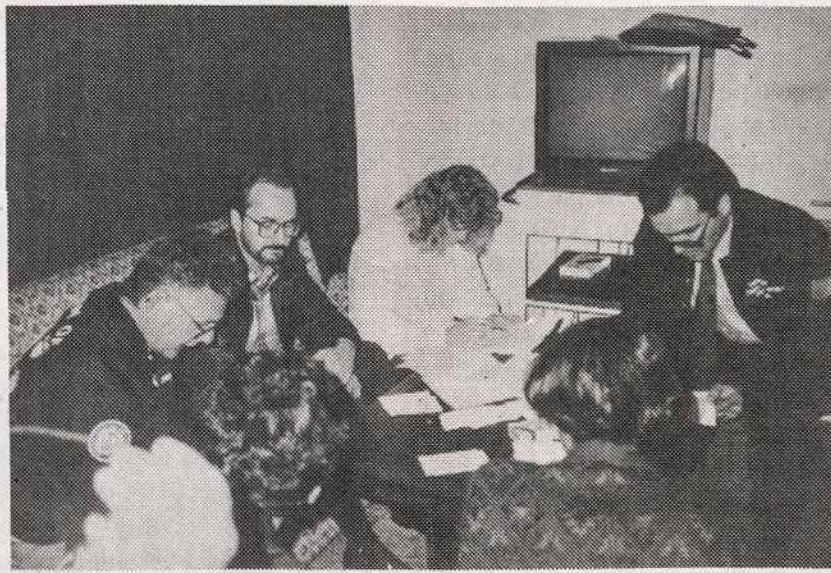
Eršketai ir ositionai laikomi aukščiausios kokybės žuvis, tačiau jų konservavimas sudėtingas ir nelabai efektyvus. Gerai išalusias žuvis mūsų moterys kelis kartus mirkydavo šaltame vandenyje, kol jos visos pasidengdavo ledo šarvu. Deja, po dvių trijų savaičių prasidedantis oksidavimosi procesai keitė mėsos skonį ir ji nelabai tiko rafinuoto elito reikalavimams. Pagarsėję gražuoliai omuliai ir karališki moksunai vieninteliai, nors ir šaldyti, ilgai išlaikydavo savo nepakartojamą skonį ir savybes.

Dviem tonom žuvų prirėkė apie 60 sveikų maišų. Tiek jų surasti ir dar sveikų, tikrai sunkus darbas. Retas daiktas tais laikais buvo taip vertinamas kaip maišas; todėl visi juos ir vogė — kur ir kiek tik galėjo. Maišas tiko plyštančių drabužių lopams, čiužiniui ir patalynei, skiedroms nešioti, pavogtam žuveliukui parsinešti. O kokie karališki autai išėdavo, jei juos kruopščiai apsiuvinėdavai! Senų suplyšusių maišų dar buvo galima rasti druskos sandėlyje. Ieškodamos mūsų treimtinės nemažai vargo. Atrinktus plaudavo šaltame eketės vandenyje, paskui, namo parsinešusios, džiovino, lopė, adė. Tvarkingus juos pristatydavo į sandėlį Striškienei, o ten po truputį augo rinktinėmis žuvis prikimštų maišų kalnas.

Tuo metu aš dirbau "Studebekerio" — vieno iš dvių gautų prieš metus amerikoniškų sunkvežimių — vairuotoju.

Lapkričio antrąją transporto viršininkas Kliackinas man pareiškė: "Ruošk mašiną, ryt reikės važiuoti į Tiksj. Sandėlyje pasikrausi dvi tonas žuvų. Su tavim važiuos Binderis. Išvažiuokite nevēluodami, nes lėktuvas į Maskvą išskrenda poryt penktą valandą ryto. Aš išvažiuoju šiandien su šunų kinkiniu: paimsi reikiamus dokumentus. Kai atvažiuosi į Tiksj, važiuok tiesiai į aerouosto sandėlį".

Lapkritis poliarinėje zonoje, galima sakyti, visiškai tamsa. Jei nors truputėlį prašvinta vidurdienį, tai tas truputėlis beveik neįjaučiamas, o šiaip — ilga ir šalta naktis. (Bus daugiau)

Dr. Lynn McGrath, kairėje, vyriausiasis Deborah chirurgas, operavęs Lietuvos vaikus Vilniaus universiteto ligoninėje, su savo vieneto nariais aptaria darbų tvarką.

Stanley Fryczynski, Deborah Hospital Foundation prezidentas.

džios iki pabaigos.

Pastebėjau, kad šie Amerikos darbuotojai yra gerai organizuoti ir susiklauses vienetas. Kiekvienas tiksliai žinojo savo užduotį. Be medikų, jų tarpe dar buvo ligoninės administratoriaus advokatas, teisininkas ir visuomeninių ryšių atstovas. Jie filmavo vaikus prieš, laike operacijos ir po jos. Jie taip pat darė pasikalbėjimus su vaikų tėvais, filmavo Vilniaus apylinkes, žmonių buitį ir siekė kuo daugiau pokalbių su įvairiais asmenimis, vienai ar kitaip susijusiais su šia misija.

Miglė buvo pirmoji

Man buvo malonu, kad galėjau būti vertėja amerikiečiams ir vaikų tėvams, Lietuvos medikams ir spaudos atstovams. Džiaugiausi, turėdama galimybę prisidėti ir dalyvauti Miglės Grigutytes ir jos tėvų vaizduojant ruošime, kai tas vyko Grigučių bute.

Miglė buvo pirmoji Lietuvos pacientė, kurią operavo Deborah ligoninė jai būnant 6 mėnesių amžiaus. Ši ligoninė išgebėjo jos gyvybę ir po šios operacijos buvo užmegzti ryšiai pradėti vaikų operavimo misiją Lietuvoje. Šiandien Miglė jau yra dvejų metų amžiaus, laiminga, gudri ir judri mergaitė. Nors ateityje jai reikės papildomos operacijos, gydytojai buvo nustebinti jos energingumu ir sveikata.

Miglė Grigutyte

Lietuvos spauda ir TV skyrė nemažai dėmesio šiam projektui, nes tai buvo viena iš didžiųjų dovanų Lietuvai. Buvo rodoma žinių metu per TV ir aprašyta spaudoje. Taip pat Laisvosios Europos, Amerikos Balso ir Vilniaus radijai apie tai pranešė savo laidos. Netgi kabelinės TV stotys, Orbis iš Chicagos ir Life Choices iš Columbus, Ohio, pasigamino juostas. Šios organizacijos domisi medicinos projektais įvairiose pasaulio šalyse, ir jų vaizduojant bus matomos per kabelines TV stotis JAV. Deborah filmuotojai taip pat paruošė savo 90 minučių juostą, kuri bus rodoma jų geradariams ir rėmėjams.

Dėkoja motinos ir gydytojai

Baigus operacijas, vaikų motinos vėl susirinko ir nuoširdžiai dėkojo amerikiečiams. Buvom pavaišinti, visiems buvo įteikta rožių. Ypatinga padėka buvo pareikšta Stanley Fryczynski, daktarams McGrath, Bali, Bell, Sirvydžiui ir man už visų mūsų pastangas, kad "visų šių vaikų širdelės vėl plaktų jų šeimų džiaugsmui".

Dėkingumo ženklai Vilniaus universiteto kardiologijos skyrius Deborah darbuotojams su rengė vakarienę, visiems buvo įteiktos dovanos. Čia dr. Stukui (nors čia jo ir nebuvo) ir man buvo įteiktos gėlės, o Lietuvos gydytojai taip pat mums padovanojo dailininko paveikslą, už mūsų pastangas kaupiant šiam projektui lėšas. Mes buvome maloniai nustebinti, kai pasirodė "Ratilio" ansamblis, savo šauksmiu (nukelta į 6 psl.)

TALKINANT DEBORAH LIGONINEI

Šiomet aš turėjau privilegiją aplankyti kraštą, apie kurį svajočiau. Aplankiau nepriklausomą Lietuvą, pagaliau laisvą nuo sunkaus sovietinio jungo, kur žmonės dirba jau savo pačių gerovei. Ką aš ten patyriau per dvi su puse savaitės, man buvo ir džiugu, ir liūdna.

Džiugu, kad, nepaisant daugybės sunkumų praeityje, lietuviai gyvena jau nepriklausomą Lietuvą ir gali dirbti savo ir savo tautos gerovei. Liūdna, kad jie turi nugalėti nepaprastai daug sunkumų, kuriuos jie patyrė penkiasdešimties metų sovietinės okupacijos laikotarpyje: kraštas nualintas, aplinka suteršta ir aplamai daug kas nusiaubta.

Į Lietuvą kaip vertėja

Šis mano vizitas į Lietuvą nebuvo atsitiktinis, bet jis sutapo su 52 Deborah medicinos darbuotojų, širdies ir plaučių ligų specialistų kelione į Vilnių. Dr. Jokūbui Stukui ir man buvo gimi mintis skatinti ir stumti Lietuvai šį labai reikalingą pagalbos projektą. Todėl mes pradėjome veiklą, norėdami parūpinti lėšų, kurios buvo reikalingos apmokėti šios grupės narių kelionę į Lietuvą. Būti Lietuvoje aš pasirinkau kaip tik tuo pačiu metu ir pareiškiau norą padėti ten kaip vertėja.

Garsiosios Deborah vardo ligoninės centras yra Browns Mills miestelyje, New Jersey valstijoje. Jis specializuojasi širdies ir plaučių sutrikimų gydymu. Tai iš tikrųjų viltis mažųjų vaikų, kuriems yra lemta sirgti ir kentėti širdies ar kvėpavimo organų defektais.

Ligoninė nutarė pasiųsti net 52 medicinos, administracijos ir visuomeninės informacijos personalo žmones į Vilnių, norėdama Santariškėse įkurti širdies ir plaučių ligom sergančių vaikų centrą ir taip pat rugsėjo mėnesį atlikti eilę operacijų Lietuvos vaikams. Tai buvo vadinamosios Pasaulio Vaikų Programos dalis. Amerikiečių gydytojai ir medicinos seserys Lietuvoje taip pat pravedė simpoziumą apie įgimtų širdies ligų gydymą, o po to pakvietė lietuvių medicinos darbuotojus pasitbulinti Amerikoje.

Motinos vaikų, kuriuos operavo Deborah gydytojai Vilniaus universiteto ligoninėje, su Loretą Stukiene (viduryje) ir medicinos seserų vedėja Petre Palaitiene.

Jau gegužės mėnesį ligoninės administracija į Vilnių pasiuntė 9 asmenis apžiūrėti ir įvertinti vietinę ligoninę ir patikrinti jos operacinius kambarius, esamus įrengimus ir taip pat ligonių priežiūros lygį. Amerikiečiai taip pat norėjo pasitarti su dr. Vytautu Sirvydžiu, širdies ligų skyriaus direktorium prie Vilniaus universiteto, kaip pasirodė jų numatyti kelionė rugsėjo mėnesį. Deborah fondacijos prezidentas Stanley Fryczynski pasakė, kad šios organizacijos tikslas yra kuo daugiau supažindinti Lietuvos gydytojus su tuo, kaip Amerikoje yra atliekamos "atviros širdies operacijos" ir kokia yra reikalinga pooperacinė pacientų priežiūra.

Ryšių pradžia

Deborah ligoninės pagalba Lietuvai prasidėjo 1991 m. žiemą, kai 6-ųjų mėnesių kūdikiai Miglė Grigutyte, iš Vilniaus, buvo padaryta sudėtinga širdies operacija Pasaulio Vaikų Programos rėmuose. Vargiai ar ta mergytė be šios operacijos būtų sulaukus savo pirmojo gimtadienio. Pati operacija užsitęsė keturias valandas, kur buvo reikalinga surasti ir prisiūti kito kūdikio dovanotą širdies vožtuvėlį, taip pat uždaryti keletą širdies skylių ir išspręsti kitas su šia operacija susijusias problemas. Be to, po operacijos ligoninė atsikvietė iš Lietuvos šios mergytės motiną ir apmokėjo jos maisto ir kambario išlaidas, kad ji galėtų drauge būti su savo sveikstančiu kūdikiu. Apskaičiuota, kad ši operacija kainavo \$65,000, bet Grigučiams nekainavo nei vieno cento.

Miglės gydytojas, jau minėtas prof. Vytautas Sirvydis, buvo irgi pakviestas iš Vilniaus ir čia tris mėnesius stebėjo operacijas ir dalyvavo įvairiose konsultacijose. Jis taip pat parsivežė nemažai vaistų, tvartomos medžiagos ir įrankių, kuriuos ligoninė jam padovanojo. Prie dovanų dar prisidėjo ir kiti New Jersey lietuviai.

Ši 52 sveikatos darbuotojų kelionė į Lietuvą buvo kūdikio Miglės Grigutytes operacijos ir dr. Sirvydžio lankymosi išdava.

Surinkome virš \$50,000

Kadangi Deborah fondacijos nuostatai draudžia naudoti lėšas gydytojui ir jų personalo kelionėm apmokėti, tai ligoninė kreipėsi į Loretą ir Jokūbą Stukus, kad jie pagelbėtų ir parūpintų reikiamą sumą ir lėktuvo bilietus visiems tiems darbuotojams, kurie vyko į Lietuvą gegužės ir rugsėjo mėnesiais.

Pradėjome pinigų vaju ir, aciu Dievui, buvo surinkta virš \$50,000. Tačiau, dar virš šios sumos buvo išleista papildomai už įrangą ir transportą, kurie buvo būtini kuriant šį specialų vaikų gydymo skyrių Vilniuje. Visos operacijų ir konsultacijų išlaidos buvo padengtos Deborah fondo. Lietuva parūpino atvykusiam personalui kambarius ir maistą.

Būdama Lietuvoje, džiaugiausi galėdama ilgesnį laiką praleisti su Amerikos ir Lietuvos gydytojais Vilniaus universiteto ligoninėje, kur buvo vykdomi paruošiamieji darbai 19-kos vaikų operacijoms. Amerikos lietuvių aukos buvo tikrai tiksliai panaudotos. Devyniolikai širdies ligom sergančių vaikų, nuo 3 iki 8 metų amžiaus, pradėdant rugsėjo 21 d. buvo padarytos operacijos, kurias atliko pasaulinio garso chirurgas dr. Lynn McGrath.

Kiek žinau, visos operacijos buvo sėkmingos, ir tie vaikai šiuo metu visi sveiksta savo namuose. Deborah specialistai parodė daug dėmesio, vykdydami šį projektą nuo operacijos, po operacinio atsigavimo iki paciento išrašymo į namus. Prieš operuodamas, dr. McGrath pats smulkiai papasakodavo visas detales kiekvieno vaiko tėvams, t.y. susijusią pavojaus riziką, sėkmės galimybes ir išgyjimo šansus. Deborah medicinos seserys mokė vaikų motinas, kaip geriausiai savo vaikams suteikti pooperacinę priežiūrą namie.

Dovanos medicinos centrui

Prieš sugrįždami į Ameriką, Deborah ligoninės darbuotojai Lietuvos ligoninei paliko du pilnai įrengtus operacinius kambarius, įvairių vaistų, siūlių žaidimų siūti, adatų, kraujui patikrinti prietaisų ir kitą šiam skyriui reikalingą įrangą.

Jie taip pat paliko ir atvežtą ambulansinį automobilį, katerizacijos mašinai gerinti transformatorių, ledų gaminimo mašiną ir kitas dovanas. Galima tarti, kad Deborah Lietuvai paliko vieno milijono ir 250,000 dolerių vertės įrangos ir apie 600,000 dolerių vertės vaistų bei gydymo priemonių.

Kiekvienos operacijos metu vienas lietuvis chirurgas ir viena lietuvi medicina sesuo iš arti stebėjo operacijų eigą. Kiti galėjo visa tai matyti po stiklu atskirtą kupolą, kuri buvo virš operacinio stalo. Pirmą sykį savo gyvenime stovėjau šalia chirurgo ir seserų ir turėjau galimybę sekti operacijos eigą nuo pra-

ITALIJOS SPAUDA APIE RINKIMUS

Pasaulio spauda domėjosi rinkimais Lietuvoje. Štai ką rašo Italijos laikraščiai spalio 27 d. (pagal Vatikano radijo lietuviškosios laidos redaktorių surinktą medžiagą):

Vatikano oficiozas — dienraštis "L'Osservatore Romano" straipsnį pradėjo antrašte: "Buvusių komunistų laimėjimas parlamento rinkimuose" ir pateikė spaudos agentūrų pranešimų iš Lietuvos santrauką.

Romos dienraštis "Il Tempo", po antrašte "Lietuva; laimėjo buvusieji komunistai. Nuo tautinio pakilimo iki raudonojo atoslūgio: Vilniaus kritimas", rašė: "Serbija ir Rumunija yra dvi Europos šalys, iki šiol neatsisakiusios vadinamojo realiojo socializmo. Slovakija laikoma į komunizmą grįžtančia valstybe. Prie Slovakijos dabar, atrodo, reikia pridėti ir Lietuvą. Šie rinkimai, tai smūgis ne tik Vytautui Landsbergiui — ramiam ir ryžtingam lyderiui, kuris atvedė kraštą į nepriklausomybę, bet tai pirmiausia smūgis visai Vakarų kraštų politikai, siekiančiai palaipsniui buvusius Rytų kraštus ištraukti iš pelkės, į kurią juos buvo įgramzdinęs sovietinis imperializmas.

Niekaip negalima užmiršti, kaip Lietuva — mažas apsuptas kraštas vieningai vadavosi iš vergijos, kaip gynė savo parlamentą, kaip taikiai grūmėsi su (turbūt Gorbačiovo) pasiūstais tankais. Dabar, kai tiesioginių pavojų jau lyg nebuvo likę, viršų paėmė nepasitenkinimas ir protestas prieš apverktiną ekonominę padėtį, kurios pirmutinė

priežastis buvo Maskvos įsakymu vykdoma energetinių žaliavų blokada. Vilnius, buvusi tautinio ir katalikiškojo atgimimo sostinė, dabar, dėl rusų gsdinimų ir dėl vidaus rietenų, nepakėlė atsakomybės svorio. Šie netikėti balsavimų rezultatai, turbūt jau neleis įgyvendinti kai kurių vakariečių svajonės padaryti Lietuvą tiltu į Rytus".

Kiti Italijos dienraščiai taip pat rašė apie Lietuvą. Štai jų antraštės: Krikščionių Demokratų partijos dienraštis "Il Popolo": "Lietuva; pirmąją buvusieji komunistai"; socialistų partijos dienraštis "Avanti": "Lietuva, laimi buvusį komunistų partiją"; Italijos Demokratinės kairiųjų (buvusių komunistų) organas "L'Unità": "Lietuva vėl save patiki Brazauskui".

Katalikų dienraštis "Avvenire": "Lietuva nusidažo raudonai"; Romos dienraštis "Il Messaggero": "Lietuva, Netikėtai pralaimi prezidento Landsbergio partija"; kitas Romos dienraštis "La Repubblica": "Buvusių komunistų triumfas Lietuvoje"; Milano dienraštis "Il Corriere della Sera": "Lietuva pralaimėjusių revanšas"; Milano "Il Giorno": "Lietuviškojo Gorbačiovo pergalė".

Torino dienraštis "La Stampa": "Vilnius vėl pakėlė raudonąją vėliavą"; Neapolio "Il Mattino": "Lietuva atsigrįžta į praeitį"; Florencijos dienraštis "La Nazione": "Laimi komunistai — Rusijos šalininkai" ir galop Bolonijos "Il Resto del Carlino" skelbia antraštę: "Į Lietuvą grįžta komunistai".

Vilniuje studentai demonstruoja po spalio 25-os dienos rinkimų. Plakatai aiškiai apibūdina antikomunistines jaunimo nuotaikas (Karoliui Marksui "Baigės atostogas"). Nuotr. Viktoro Kapočiaus

ŠILUMA ŠALTOSE LIETUVOS LIGONINĖSE

Didžiausiai katalikiškai medicininės labdaros organizacijai Amerikoje, Catholic Medical Mission Board, vadovauja italų kilmės jėzuitas kun. James Yannarell. Kai prieš dvejus metus Maskva paskelbė blokadą prieš Lietuvą, kun. Yannarell buvo vienas pirmųjų, suteikusių kritiškai reikalingą medicininę pagalbą. Nuo tokios pradžios, Catholic Medical Mission Board (CMMB) per praėjusius beveik dvejus metus yra paskyręs Lietuvai \$8,000,000 vertės vaistų ir medicininių reikmenų ir \$1,500,000 vertės skiepijimų, kiaušelių, raudonukę. Pažymėtina, kad su gautais raudonukės skiepais buvo pirmą kartą Lietuvos istorijoje atlikti tokie skiepijimai.

Spalio 21 d. kun. Yannarell kartu su CMME programos skyriaus viršininku Michael McCarthy, kuris buvo ką tik aplankęs Indijos misijas, ir jo padėjėja Rasa Razgaitienė nvyko į Vilnių arčiau susipažinti su tuo kraštu ir žmonėmis, kuriems iš toli buvo ištiesęs pagalbos ranką. Catholic Medical Mission Board teikia medicininę pagalbą virš 40-čiai kraštų. Delegacija nevažiavo tuščiom rankom. Kartu nuvežė ir 22 dėzes su \$400,000 vertės antibiotikų, širdies vaistų ir analgetikų.

Pirmiausias kelionės punktas buvo Kaunas. Tenai pabūta dvi dienas ir susipažinta su Caritas veikla. Pasitarimas įvyko su vysk. S. Tamkevičium ir ses. dr. Albina Pajarskaite. Apžiūrėtas Caritas diagnostinis centras, kuriame talkina savanoriai daktarai. Taip pat pasižiūrėta į Caritas sandėlį ir vaistinę. Pabrėžta tikslios, greitos atskaitomybės svarba ir reikalingumas.

Taip pat suspėta apžiūrėti Kauno Klinikinę ligoninę ir Kauno Raudonojo Kryžiaus ligoninę, kur svečius šiltai priėmė vyr. gydytojas dr. Biliūnas. O šilumos labai reikėjo, nes butuose jos buvo labai mažai, ir priedo dar — vanduo buvo šaltas kaip ledas. Nors buvo sakoma, kad ligoninės šildomos, tačiau vidaus temperatūra siekė tik apie 55 F. Ligoninių palatų durys buvo laikomos uždarytos, taupant šilumą.

Rytų Europos valstybių pastangas kiek galint greičiau integruotis į pasaulinę ekonomiką. Lietuvos atstovas išreiškė viltį, kad rezoliucija sulauks visų valstybių paramos.

Diskusijose apie Vidurio ir Rytų Europos ekonomines permainas taip pat pasisakė Rusijos Federacijos, Gudijos ir Vengrijos atstovai.

(Iš Lietuvos Nuolatinės Misijos Jungtinėms Tautoms pranešimo)

ir bendrai visi susitraukę gulėjo po kaldrom. Ypač kritė į akį tai, kad ligoninėse vyravo tyla. Jei Amerikoje koridoriais vyksta didelis judėjimas, slaugių aptarnavimas pacientų ir pan., to nesijautė Lietuvos ligoninėse. Taip pat buvo neįtikėtina pamatyti operacinėje net dvi lovas, kur vyksta operacijos tuo pačiu metu. Sąlygos atrodė labai sunkios.

Penktadienį, spalio 23 d., tik dvi dienos prieš rinkimus, Catholic Medical Mission Board delegaciją priėmė Aukščiausiosios Tarybos pirm. V. Landsbergis su savo teisiniu patarėju adv. Arūnu Adomavičium. Jokio atoslūgio nuo šalčio nebuvo net is patį Lietuvos vyriausią vadą. Iš dėjo megzinius.

Kadangi pirm. Landsbergis, būdamas New Yorke rugsėjo mėnesį, aplankė Modernaus Meno Muziejų H. Matisse parodą ir jinai jam labai patiko, kun. Yannarell jam įteikė prisiminimui šios kolekcijos special-

iai išleistą meno knygą. Taip pat įteikė porą Amerikos muzikų kompaktinių diskų. Pirm. Landsbergis, dėkodamas už dovanas, išreiškė padėką ir už visą medicininę pagalbą, kurią Catholic Medical Mission Board yra suteikęs Lietuvai ir prisiminė savo apsilankymą CMMB sandėlyje 1991-ais metais, kai jis pats padėjo išleisti didžiulį konteinerį su vaistais į Lietuvą.

Tuoju po šio susitikimo delegacija buvo Gražinos Landsbergienės pakviesta pietų Aukščiausiosios Tarybos valgomajame. Pietų metu kalbėta apie CMMB Lietuvai siūlomą pirmąjį projektą, kuris apimtų neurovystymosi terapiją kūdikiams su sutrikimais. Pokalbyje dalyvavo dar ir du Landsbergio Fondo Tarybos nariai — dr. Vanda Vainauskienė ir dr. Dainius Puras. Fondas entuziastiškai sutiko ne tik paremti šį projektą, bet jį globoti ir aktyviai su CMMB bendradarbiauti jį įgyvendinant.

(nukelta į 6 psl.)

Catholic Medical Mission Board pareigūnai su Lietuvos sveikatos apsaugos ministru Juozu Oleku Vilniuje. Iš k. į d.: Michael McCarthy, ministras Olekas, direktorius kun. James Yannarell ir Rasa Razgaitienė.

"VEIDAS" ATSKLEIDĖ TIKRAJĄ ALGIRDO BRAZAUSKO VEIDĄ

Lietuvos skaitytojai gvyai reagojo į *Veido* atspaudintą V. Vasilausko straipsnį "Nuomenklatūros ruduo". Jo sutrumpintas variantas buvo išspausdintas ir "Lietuvos aide".

Spalio 31 d. "Lietuvos aide" numeryje atspausdintas J. ir S. Šolomskų, I. Stankevičienės, V. Driukienės, J. Šadauskienės, V. Tv-arono laiškas "Atviras laiškas p. A. Brazauskui". Jame pasipiktinę skaitytojai rašo: "Veidas truputį praskleidė uždangą ir parodė Jūsų tikrąjį veidą. O kai šis leidinys buvo išspausdintas, Jūs visai Lietuvai (ir ne tik jai) drįsote teigti, kad turite tik vieną "butelį" - 150 kv. m su dviem virtuvėm dviem žmonėms. Ar jums ne per ankšta? O jūsų vaikų butai? Žmonės gyvena barakuose, susispaudę bendrabučių kamarelėse, o Jūs bujojate ant mūsų visų sukurto gero. Kiek Jūs ir Jūsų šeima uždirbo, kad staiga tiek pilių prisitatėt? Gal dirbote po 50 valandų per parą? Jūs turėtumėt saugoti įs-

tatymą nuo nesąžiningų piliečių, tuo tarpu pats be atodairos jį pažeidžiate, naudojate tarnybine padėtimi".

Skaitytojai pesimistiškai nusiteikė, ar šis laiškas pasiekė adresato sąžinę: "Jūs lebadami pasiglemžet kiek neaprepiate, o kiti dirbė visą gyvenimą, neturi nieko, net kam-po blokiniame barake. Ir dar šneka-te apie kažkokį teisingumą ir dora. Šios vertybės jums nežinomos. Beviltiška belstis į Jūsų sąžinę. Meluodamas, apgaulinėdamas, apiplėsdamas tą varganą, patiklia laudį vėl lendate į Seimą".

Ir įlindo, ir visa LDDP gavo daugumą vietų Lietuvos Seime. Lietuvos žmonės žinojo, ką renka ir už ką balsuoja. Nors dauguma žmonių balsavo savo alkanais pilvais, nežiūrėdami į asmenybės bruožus, kurie jau vieną kartą atsiskleidė tokiu sunkiu Lietuvai blokados metu. Tai dar viena demokratijos pamoka.

A. J.

EVERESTAS LIETUVIUS PASITIKO ŠIAURĖS VĖJ AIS

Iš Himalajų lapkričio 2 d. grįžo Lietuvos alpinistai. Nuo Katmandu iki Maskvos skrido lėktuvu. Iš Maskvos parvažiavo traukiniu. Pini-gu kelionei lėktuvu neužteko, nors ir kelionei traukiniu teko parduoti alpinistinių inventorių. Kitos išiešties nebuvo.

Negalima sakyti, kad Lietuvos alpinistai grįžo nugalėję Everestą, bet kad sugrįžo pralaimėję ir patyrę daug nuostolių, negalima pasakyti taip pat.

Aleksas Bertulis, ekspedicijos vadovas, alpinistas su 30 metų stažu, pirmiausia prisimena pavojingiausią įvykį, kai nelaimė buvo prisėlinusi prie Vacio Paplausko. "Antroje stovykloje jie nakvojo trise. Du išėjo morena aukštyn anksčiau, Vacys - maždaug po pusvalandžio. Eidamas pasijuto taip blogai, kad turėjo sustoti... Vyrą jį rado tik po geros paros. Be sąmonės. Būta didelės baimės. Bet viskas baigėsi gerai. Nugabentas į bazinę stovyklą, Vacys atsigavo ir sustiprėjęs netgi laipiojo".

Pasiekti Everest viršūnę ekspedicijai neleido uraganiniai vėjai. Jau septynerius metus rudenį dėl tų šiaurinių vėjų niekam nepavyko įkopti į Everestą. Pasak Lietuvos alpinistų, tie vėjai gali žmogų parklūpdyti, nutrenkti nuo keteros. Jie tranko suorais, tai iš vienos pusės, tai iš kitos.

Aukščiausia stovyklą, penktąją, lietuvių ekspedicija buvo iširngusi 7800 metrų aukštyje. Tai patį aukštį pasiekė dešimt alpinistų. Penki - Vladas Vitkauskas, Rimvy-

das Simutis, Valdas Ūsas, Vilius Šaduikis, Aivars Bojars ir Edvardas Pundzius - po tris kartus. Net dangui maišantis su žeme, išsvajota viršūnė atrodė visai arti. Buvo likę iširengti dar vieną stovyklą 8300 metrų aukštyje, o tada...

Bertulis sako, kad du vyrai, grįžtant namo, prisipažino, jog buvo momentu, kai pagalvodavo: eisim, kaip bus, taip bus. "Aš jiems dėkingas, kad atsisakė rizikos, kuri galėjo baigtis tik vienaip..." Tikriausiai, juos sulaukė Dainius Makuškas, žuvs Himalajuose prieš dvejus metus, pirmas iš Lietuvos alpinistų ikopęs į 8167 metrų viršūnę Doulagiri.

Lietuvos alpinistai pasirodė tvirti ir gerai pasiruošę. Iš 11 kandidatų užbaigti žygį viršūnėje darbin-gi tebuvo devyni, jei ne dešimt. O iš netoliese išsikūrusios italų-šveicarų ekspedicijos dešimtuko - tik penki, iš Taivano penki - du, iš šešių amerikiečių - trys.

Bertulis sako, kad tikrai jie padarė viską ką galėjo, todėl pralaimėje nesijaučia. Bet gal reikėjo kopėti pavasarį. Gal tada orai būtų buvę šiek tiek švelnesni.

Lietuvos alpinistai pasiryžę grįžti prie Everest. Bet tikriausiai jau nebe atskira ekspedicija - vieniems per brangu. Pamate, kaip drąsiai ir tvirtai lietuviai jaučiasi ant Everest, kitą kartą kartu kopti kalbino prancūzai, italai, taivaniečiai. Susitarta palaikyti ryšius, ir kas žino, gal kitą kartą suplevėsuos Evereste Lietuvos trispalvė.

A. J.

RYTŲ EUROPOS VALSTYBĖS PASISAKO DĖL REFORMŲ

(atkelta iš 1 psl.)

Tuo pačiu, pažymėjo Lietuvos atstovas, pasaulis turėtų įvertinti ilgalaikę teigiamą įtaką pasaulinei ekonomijai, kurią atneš laisvosios rinkos įtvirtinimas Rytų Europoje. Baltijos valstybės pavyzdžiui, dabar gali sugrąžinti savo prekybinius ryšius į normalią padėtį, stiprinant savo valstybių ekonominį pajėgumą. Tai, be abejo, duos teigiamų rezulta-

tų. Ekonominės ir politinės transformacijos pagrindinis tikslas, pasakė Sužiedėlis, "yra žmogaus gyvenimo gerinimas". Tai, teigė jis, turi būti visos pasaulio bendrijos pripažįstama ir įvertinama.

Baigdamas pareiškimą, Sužiedėlis painformavo delegatus, kad Baltijos valstybės netrukus pateiks komitetui priimti rezoliuciją, paremiančią Vidurio ir

— Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Grožvydas Lazauskas ir JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Maciūnas, ryšium su spalio 25 d. rinkimų rezultatais, "Lietuvos aide" ir "Respublikoje" paskelbė pareiškimą. Reiškia nusivylimą ir įspėja, kad jeigu "naujieji Lietuvos vadovai tęs Sąjūdžio pirm-takų tiesą Lietuvos nepriklausomybės kelią, tai iševijos baiminimasis dings. Tačiau valstybės vairo sukimas Rytų kryptimi sukels naujų ir didelių rūpesčių".

— Ohio lietuvių gydytojų draugija Clevelande spalio 25 d. metiniame suvažiavime kultūrinę premiją, šiemet jau 36-ąją, paskyrė Clevelando lietuvių kultūriniam darželiams. Šiemet lietuviai buvo pirmieji, kurie atkūrė savo darželius, rugsėjo 13 d. atidengdami Maironio paminklą.

— Lietuvių Fondo 30 metų veiklos sukaktis bus paminėta banketu Chicagoje, Martinique pokylių salėje, lapkričio 21 d.

— "Margučio" radijo veiklos 60 metų sukaktis bus paminėta lapkričio 22 d. Chicagos Jaunimo Centre.

— Vaciai Bagdonavičiui, Filosofijos, sociologijos ir teisės instituto direktoriui, Lietuvos Vydūno draugijos pirmininkui, paskirta šiemetinė, šešioliktoji Vydūno fondo premija už nuopelnus tyrinėjant ir propaguojant Vydūno palikimą. Bagdonavičius — antrasis šios premijos laureatas Lietuvoje. Pernai jį buvo paskirta Aukščiausiosios Tarybos pirmininkui Vytautui Landsbergiui. Ankstesnieji laureatai — lietuvių iševijos veikėjai.

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba rūpinasi dabar aptarkyti savo formalumus, kad neatrodytų, jog nesilaikoma draugijos nuostatų. Lietuvoje veikianti Lietuvos Rašytojų Sąjunga norėtų, kad Draugija savo veiklą sustabdytų, ir rašytojai laisvai prisijungtų prie jų sąjungos. Tačiau čia gyvenę rašytojai mano, kad dar skubėti nereikia. Gali veikti dvi ar net trys tokios profesinės sąjungos ar draugijos. Tai įneša daugiau gyvumo. Čia veikianti Lietuvių Rašytojų Draugija yra nepriklausomoje Lietuvoje veikusios Lietuvių Rašytojų Draugijos tęsa. Tad ir norisi pagerbti praeitį ir išlaikyti tradicijas.

— Kažukauskaitė-Ambotienė, Valerija, Domininko, ieško 1944 m. išvykusių į Vakarus: Klorės Broniaus, Juozo, jo žmonos Antaninos, jų dukros Ramutės (vėliava vad. Raimonda Bartuška) ir sūnaus Alvydo. Jie patys arba apie juos žiną prašomi pranešti adresu: Ambotienė Valerija, Geologų 11, Ukmergė 4120, Lithuania.

— Nauji "Darbininko" skaitytojai: Z. Rukštelė, Sun City, AZ; V. Papartis, Richmond Hill, NY; R. Vilgalys, Durham, NC; A. Abramavičius, Yonkers, NY. Užsakė kitiems: prel. J. A. Kučingis, Los Angeles, CA — Ž. Binkiu, Santa Paula, CA. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkome užsakytojams. "Darbininko" metinė prenumerata tik \$20.

ŠILUMA ŠALTOSE LIETUVOS LIGONINĖSE

(atkelta iš 5 psl.)

Po pietų CMMB grupė susitiko su kun. Antanu Saulaičiu iš Chicagos ir kartu apžiūrėjo Vilniaus katedros požemius ir kardinėjimus, kurie šiuo metu vykdomi už katedros. Vakare "susilėdė" Jaunimo Teatro spektaklis "Kvadratas", o po to — pabendravimas su spektaklio žvaigžde Svoriginu ir jo šeima bei draugais.

Šeštadienį, apsnigtais, pušūšiais keliais, keliauta pas vysk. J. Žemaitį į Marijampolę. Ten aplankytas vietinis Caritas skyrius, apžiūrėta Marijampolės ligoninė. Kai vysk. Žemaitis lankėsi New Yorke prieš porą metų, jis buvo pirmasis kun. Yannarell svečias iš Lietuvos. Vysk. Žemaitis išreiškė padėką kun. Yannarell už jo suteiktą pagalbą Lietuvai šiame sunkiame laikotarpyje.

Spalio 26 d. susitinka su Vilniaus arkivyskupu Audriumi Bač-

kiu ir padėjėju Gintaru Grušu. Stebino arkivyskupo energija ir pasišventimas. Tikimasi ir ateityje artimiausiu su juo bendradarbiauti. Tuoj po šio susitikimo įvyko pasitarimas su ponais O'Grady, kurie buvo atvykę iš New Yorko tartis dėl Šv. Jono Universiteto planuojamos pagalbos Lietuvai.

Santariškių ligoninės komplekse susitinka su vyr. kardiologu prof. dr. A. Laucevičium, širdies chirurgais prof. dr. V. Sirvydžiu ir prof. dr. Uždavinium, kuris yra naujai išrinktas Katalikų Mokslo Akademijos pirmininkas, vyriausia seserim J. Griškevičiene ir vyr. oftalmologe prof. dr. G. Juodkaite. Sugrįžta į viešbutį unikaliu transportu — ambulansu.

Paskutinioji diena Lietuvoje pradėta su Sveikatos Apsaugos min. Juozu Oleku ir Užsienio skyriaus vedėju dr. Valavičium, kuris tvarkė CMMB programą Vilniuje. Apsikeista dovanom ir

svarstytos galimos kooperavimo sritys. Min. Olekas išreiškė stiprią paramą neurovystymosi terapijos programai, pabrėždamas, kad tai sritis, kuri lig šiol dar neegzistavusi Lietuvoje, ir yra labai reikalinga.

Aplankyta Šv. Jokūbo ligoninė ir susipažinta su vyr. gydytoju dr. K. Paltanavičium. Nepaprastas priėmimas buvo suruoštas Lietuvos Imunologijos Centro viršininko dr. V. Bakaseno ir dr.

Norkaus. Susitikime su Antakalnio 6-tos Poliklinikos vyr. gydytoju dr. V. Keblu ir dr. Laima Mikulėnaite toliau buvo aptartos neurovystymosi terapijos projekto detalės. Aplankytas Vaikų Psichoterapijos Centras Valakampiuose, kur susitakta ir dalykiškai pasitarta dėl projekto įgyvendinimo su ekspertais dr. Puru, dr. Terteliu ir dr. Misevičium. Vakare, min. Oleko kvietimu, dalyvauta vakarieneje, kartu su juo ir programos direktore Milda Valašiniene.

Paskutinį viešnagės rytą dar suspėta aplankyti dializės centrą Antakalnyje ir susitikti su vyr. nefrologu prof. dr. Baliau Dainiu ir Inkstų Fondo direktore N. Vanagiene. Per likusias porą valandų pro krentančias snaiges pasigrožėta Vilniū ir pasiruosta kelionei namo.

Kun. Yannarell išvažiudamas pabrėžė, kad, nors sąlygos yra daug sunkesnės, negu jis manė, jis pasiryžęs tęsti pagalbą Lietuvai ir padėti ten, kur ji labiausiai reikalinga ir laukiama.

Aras Vanickas

"ATEITIES" KONKURSO LAIMĖTOJAI

Konkurso komisija, susidedanti iš JAV LB Švietimo tarybos pirm. Reginos Kučienės, "Ateities" redakcijos kolektyvo narės Ramunės Kubiūtės ir redaktorės Danutės Bindokienės, lapkričio 4 d. posėdžiavo ir paskyrė premijas už atsiųstuosius rašinius bei eilėraščius. Nuotraukų premijas padėjo nuspręsti techninis "Ateities" redaktorius fotografas Jonas Kuprys.

Už eilėraščius I vietą laimėjo Dovilė Černaitė ir Vaidas Kudeelis — abu iš Lietuvos; II vietą — Adriana Karkaitė iš Kanados ir Haris Subačius — Lietuvos studentas, dabar studijuojantis JAV; III vietą — Jūratė Eivaitė iš Lietuvos.

Už rašinius (moksleivių) I vietą laimėjo Rasa Žalynaitė — Lietuva; II — Marija Udrytė — JAV ir Vaida Kaminskytė — Lietuva; III — Mildutė Bublūtė — JAV, Algirdas Vaiciekas — Lietuva, Cytis Vyngantas — JAV ir Jūratė Eivaitė — Lietuva.

Už rašinius (studentų) I vietą laimėjo Darius Udrys — JAV ir Mėta Landytė — JAV; antrosios vietos premija nepaskirta, o III laimėjo Haris Subačius — Lietuva-JAV.

Už nuotraukas I premija paskirta Liudui Landsbergiui — JAV, II nepaskirta; III — Vaivai Vygantaitėi — JAV ir Jonui Puzevičiui — Lietuva.

D.B.

TALKINANT DEBORAH LIGONINEI

(atkelta iš 4 psl.)

Faktai kalba už save

niom dainoms ir šokiais sukėlęs visus svečius ant kojų.

Deborah grupė išvyko namo kupina šilumos ir draugiškumo Lietuvai ir jos žmonėms. Jie nutarė dar bent dvejus metus tęsti Lietuvai pagalbą. Numatyta atgabenti dar bent tris sunkiom širdies ligom sergančius vaikus į New Jersey. Du anesteziologai iš Lietuvos: Kęstutis Versockas ir Stasys Stankevičius yra atvykę kaip svečiai ir stebi Deborah ligoninėje vykdomas operacijas. Jie čia išbus iki gruodžio mėnesio. Sekančių dvejų metų bėgyje papildoma grupė atvyks iš Lietuvos pasitobulinti. Dr. McGrath ir kiti medikai vėl vyks į Lietuvą, operuos ir Lietuvos chirurgams aiškina naujausius metodus.

Dr. Stukas ir aš per "Lietuvos Atsiminimus" ir Lietuvos Muzikos radijo laidas, o taip pat per New Jersey ir apylinkių lietuvių parapijas, organizacijas, institucijas bei savo asmeninius draugus, gyvenančius net dvidešimtyje valstijų, Kanadoje ir Amerikos salose, įdėjome daug pastangų, visur skelbdami šį projektą, kol surinkome lėšas jo įgyvendinimui.

Mūsų pastangų rezultatai buvo tikrai džiuginantys. Bet galite įsivaizduoti mano nusivylimą, kai, grįžusi iš Lietuvos, perskaičiau lietuvių spaudoje ("Drauge" rugsėjo 12 ir "Dirvoje" rugpjūčio 24) straipsnius, kuriuose buvo duota suprasti, jog šis projektas buvo Amerikos Lietuvių Bendruomenės darbas, prasidėjęs liepos viduryje gavus Deborah raštą ir kad su Bendruomenės \$2,600 auka buvusi šio projekto pradžia ir kad Bendruomenės žmonės parūpino JAV transportą C-141 nuskraidinti dovanas į Lietuvą.

Žinoma, esame dėkingi Lietuvių Bendruomenei už finansinę bei politinę talką, tačiau tiesos išskraipymas privalo būti atitaisytas. O faktai yra tokie:

1. Ši akcija prasidėjo šių metų vasario mėnesį ir, Stanley Fryczynski prašant, mes kas savaitę per "Lietuvos Atsiminimų" radijo laidas kreipėmės į visuomenę, prašydami paramos. Pirmoji \$500 auka gauta vasario 2 d. Iki liepos vidurio jau buvo gauta \$33,000 — daugiau negu pusė reikalingos \$50,000 sumos. Visa ši \$50,000 suma buvo įteikta Deborah fondacijai. Kreipėmės taip

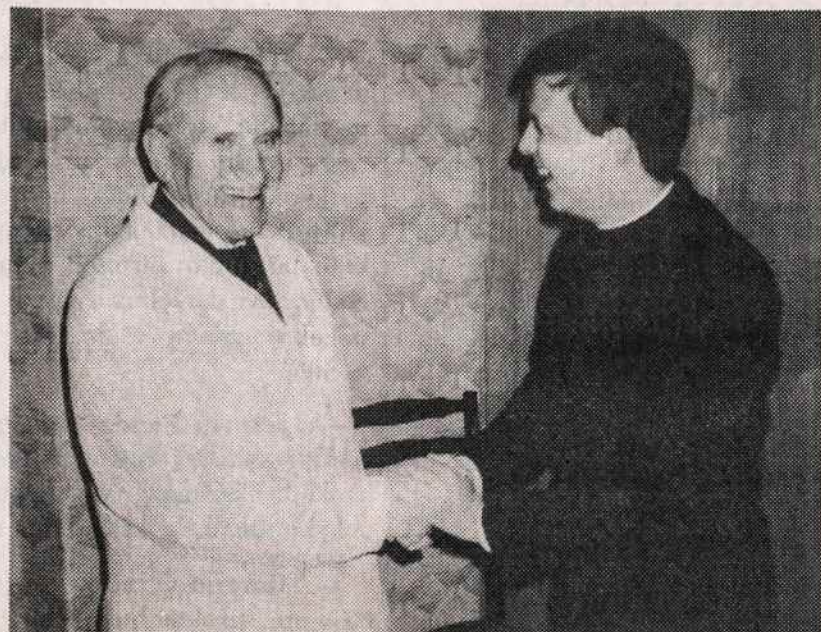
pat į LB apylinkes ir Krašto valdybą, bet tik vienas Newarko skyrius atsiliėpė su \$100 auka, o Krašto valdyba su savo \$2,600 auka prisidėjo tik rugsėjo mėnesį.

2. Parengiamieji darbai C-141 transporto lėktuvui gauti buvo pradėti birželio mėnesį, gerokai anksčiau negu įsijungė Bendruomenė. Tikrumoje dr. Stukas, lankydamasis Lietuvoje, patsai asmeniškai kreipėsi į Amerikos ambasadorių Darryl Johnson Vilniuje dėl minėto C-141 lėktuvo, kuris pervežtų dovanas į Lietuvą. Buvo kreiptasi ir į Valstybės departamentą, o Lietuvos ambasadorius Stasys Lozoraitis, mano paprašytas, birželio mėnesį šiuo reikalu raštu kreipėsi į Pentagoną.

Dar nemaloniau buvo skaityti "Pasaulio lietuvių" (rugpjūčio-rugsėjo nr.), kur parašyta, kad "Pasaulio lietuvių" redakcijai nežinoma, kas buvo šio viso projekto pradininkai ir kaip tokia pagalba Lietuvai atsirado...

Žinant, kad apie šį projektą skelbta bene visoje Amerikos lietuvių spaudoje, įskaitant ir LB leidinį "Bridges", kyla klausimas, kaip "Pasaulio lietuvių" redakcijos žmonės galėjo nežinoti apie šį projektą?

Loreta Stukienė

Catholic Medical Mission Board pirmininkas kun. James Yannarell, dešinėje, iš New Yorko, sveikinasi su Šv. Jokūbo ligoninės vyr. gydytoju dr. Kaziu Paltanavičiumi Vilniuje. Nuotr. Rasos Razgaitienės

"DARBININKO" ADMINISTRACIJOJE GALIMA GAUTI ŠIAS KNYGAS

- LIETUVIŲ KALBOS VADOVĖLIS (angliškai)
INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN, nauja laida.....\$25.00
Prie šios knygos įkalbėti pagalbiniai tekstai į keturias kasetes.....\$40.00
MOTERIS SU BALTU CHALATU (35 apsakymai iš autorės pergyvenimų dirbant ligoninėse)
Dr. K. Paprockaitė - Šimaitienė, 494 psl.....\$20.00
KARAS BRAUKIA KRUVINĄ AŠARA, II Pasaulinio karo dienoraštis, daug aprašymų iš Hanau (Vokietijoje) stovyklos gyvenimo - A. Gustaitis 940 puslapių su nuotraukomis ir žemėlapiams, su persiuntimu.....\$35.00
ŠVENTASIS RAŠTAS, SENASIS TESTAMENTAS, Pranašų knygos, vertė prof. kun. A. Rubšys, 670 psl.....\$12.00
ATGAVĖ VILTĮ, Pertvarkos tekstai, Vytautas Landsbergis, 227 psl.....\$18.00
ATEITININKAI KOMUNISTŲ IR NACIŲ KANKINIAI, L. Kerulis, P. Narutis, J. Prunskis, 246 psl.....\$10.00
KELIAUJAME ABU, MĖNULI, Aleks. Radžius, astrologijos eilėraščiai, 64 psl.....\$6.00
LAIKO PAGRĖBTAI, atsiminimai, Vl. Kulbokas,\$8.00
LIETUVOS ŽEMĖLAPIS, didelio formato, (J. Andrius).....\$12.00
ANGLŲ - LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS.....\$12.00
LIETUVIŲ - ANGLŲ KALBŲ ŽODYNAS.....\$12.00
ANAPUS HORIZONTO, Australiškos apysakos - Ava Saudargienė, 189 psl.....\$12.50
ŠALIS, KURIOJE GYVENAM, keliučių po JAV įspūdžiai, V. Šalčiūnas, 296 psl.....\$12.50
BERŽAS UŽ LANGO, romanai, Dalia Macklalienė, 324 psl.....\$15.00
NAKTIS, trijų veiksmų drama, J. Gliuda.....\$11.00
UGNIS IR ŽODIS, poezija su iliustracijomis, didelio formato, V. Kazokas, 94 psl.....\$8.50
GROBIO IR NAIKINIMO ŽYGIS, Z. Raulinaitis.....\$9.00
BALŲ KALBŲ BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALY, Jūratė Stafkutė de Rosales.....\$15.00
VAIVOS JUOSTA, eilėraščiai ir dialogai, J. Rūtenis, 134 psl.....\$6.00
PRIE VILTIES KRYŽIAUS, Juozas Prunskis.....\$5.00
KOVO KETVIRTOJI, Jurgis Gliuda.....\$5.00
TANKĖJANTI ŠVIESA, eilėraščiai, originalai ir vertimai, Tomas Venclova.....\$8.00
DIDYSIS VARPININKAS VINCAS KUDIRKA, Aleksandras Merkelis.....\$15.00
VISAIP ATŠITINKA, A. Galiliūsis.....\$5.00
MARGO RAŠTO KELIU, (Darbininko premijuota apysaka), Alė Rūta, 281 psl.....\$5.00
LIETUVOS VALSTIEČIAI LIAUDININKAI, Juozas Audėnas.....\$6.00
LEMTINGOS DIENOS, apysakos, Jonas Jauskas, 187 psl.....\$8.00
IEŠKANČIOJO PĖDSAKAI, Evangeliniai mąstymai, eilėraščiai, K. Trimakas.....\$10.00

Šios knygos gaunamos Darbininko Administracijoje. Galima užsakyti skambinant telefonu (718) 827-1351 arba rašant Darbininko administracijai - 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Galima nusiųsti iš anksto čekio, nes nežinome, kiek kainuos persiuntimo išlaidos. Kai išsiųsime užsakytas knygas, tada išsiųsime ir sąskaitą.

NAUJAUSIOS KNYGOS

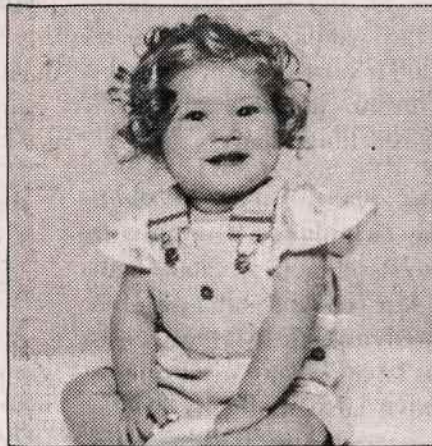
TIKIU, Katalikų Tikybos Vadovėlis Mokyklai, su spalvotomis nuotraukomis ir piešiniais. Vertimas iš italų kalbos, kun. S. Jurčys, OFM. 5 dalys, kiekvienos kaina tik \$5.00.

Idejų Sankryžoje, Kritinis skerspjūvis, Antanas Paškus. Kaina \$6.00.

Šios knygos gaunamos Darbininko Administracijoje. Galima užsakyti skambinant telefonu (718) 827-1351 arba rašant Darbininko administracijai - 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Galima nusiųsti iš anksto čekio, nes nežinome, kiek kainuos persiuntimo išlaidos. Kai išsiųsime užsakytas knygas, tada išsiųsime ir sąskaitą.

We Support An Equal Rights Amendment

for Small Unborn Women

ECONOMY AIRFARES FROM NEW YORK

	Round trip	One way
VILNIUS	\$575	\$410
RIGA	\$575	\$379
MOSCOW/ST. PETERSBURG	\$575	\$329

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707
Ask for Chris Dobrzynski

PARDUODU LIETUVIŠKUS ATVIRUKUS

Kaina:
po 5.00 dol. už senesnius, prieš 1940 m.; arba 20.00 už penkis;
po 3.00 dol. už naujesnius, iki dabartinių, arba 12.00 už penkis.

Parduodu taip pat įvairius Lietuvos medalius, knygas ženklus, pinigus, etc.

Visus čia išvardintus daiktus aš rinkau daugelį metų.

Dėl daugiau informacijos skambinkite (813) 633-3402 arba rašykite:

Victor Zilaitis
2018 Heathfield Circle
SUN CITY CENTER, FL 33573

Išsikirkpate šį skelbimą, gal juo pasinaudosite kada nors vėliau.

IT'S EASY TO BANK BY MAIL.

The South Boston Savings Bank's famous postage paid both ways bank by mail plan is easy, convenient and sensible.

When the bank receives your savings or checking account transaction it's processed and mailed back to you the same day. Thousands of our customers have enjoyed this free service for years.

When you bank by mail, the South Boston Savings Bank is as close as the nearest mail box.

Open an account today by filling out the coupon below or visiting one of our conveniently located offices.

MEMBER FDIC and DIFM ALL DEPOSITS INSURED IN FULL

Mar check to South Boston Savings Bank, 402 West Broadway, South Boston, MA 02127 or call 268-2500.

NAME _____ ADDRESS _____ CITY _____ STATE _____ ZIP _____

AMOUNT ENCLOSED \$ _____ SOCIAL SECURITY NO. _____ DATE OF BIRTH _____ SIGNATURE _____

MAIN OFFICE 402 West Broadway South Boston 268-2500

NEPONSET CIRCLE 740 Galivan Blvd. 825-9090

QUINCY OFFICE 690 Adams St. 479-9660

WEYMOUTH OFFICE 544 Main St. 337-1050

NEEDHAM OFFICE 355 Chestnut St. 449-0210

WEST ROXBURY 1833 Centre St. 323-8000

"ALWAYS THE LEADER"

Į NAJUS MOKSLO METUS SU NAJU RYZTU

— JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo tarybos veikloje —

Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė dirba jau trečią kadenciją Švietimo taryboje, antrąją kaip Tarybos pirmininkė. Daug kas pasikeitė Lietuvoje bei JAV lietuvių gyvenime per tuos metus, bet pirmininkės bei Tarybos narių siekiai švietimo reikaluose lieka tie patys.

Vis dirbama lietuviško švietimo labai JAV liuanistinėse mokyklose. Mokyklų sudėtis gal keičiasi įvairiuose miestuose, bet jauni tėvai vis dar jaučia pareigą savo vaikus leisti į liuanistines mokyklas. Daug kur prie liuanistinių mokyklų įsisteigė klasės lietuviškai tik pradendantiesiems.

Palaikomi ryšiai su Lietuvos Kultūros ir švietimo ministerija, su leidyklomis. Platinamos mokyklinės knygos iš Lietuvos, jei jos tinka mūsų šeštadieninėse mokyklose. Lapkričio mėn. Švietimo taryba organizuoja jau ketvirtą konteinerį į Lietuvą. Liuanistinės mokyklos, dosnūs Amerikos lietuviai, amerikietiškos mokyklos, krautuvės ir pan. padovanojo knygų bei mokslininkų priemonių Lietuvos mokykloms. Tų 20 tonų surinkimas, surūšiavimas, pakrovimas ir išdalinimas suartina švietimo įstaigas apimant Atlanto. Liuanistinių mokyklų vaikai, kurie dalyvauja vajuose surenkant mokyklinius reikmenis, jaučia pasitenkinimą, atlikus gerą darbą.

Mokytojų studijų savaitė

Rugpjūčio mėnesį įvykusi mokytojų studijų savaitė Dainavoje praėjo su pasisekimu — ją lankė 123 dalyviai: mokytojai, mokyklų vedėjai, lietuviškai besimoką.

Dalyviai atvyko iš Californijos, Nebraskos, Washington, DC, Illinois ir kitur.

Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė ir narės Marytė Sandanavičiūtė-Newsom ir Angelė Kraujelytė-Bailey praleido visą savaitę Dainavoje. Kiti nariai — Antanas Jarūnas ir Ramunė Kubiliūtė dalyvavo trumpiau.

Dalyviai lankė įvairias paskaitas, lietuvių kalbos lavinimo kursą, šokio ir dainavą. Taip pat dienos programoje buvo palikta laiko aptarti šių dienų liuanistinių mokyklų programas, problemas ir buitinius reikalus, apžiūrėti įvairius leidinius.

Leidiniai

Vienas iš pagrindinių šios Švietimo tarybos darbų — tai leidinių spausdinimas, naujų leidinių išleidimas, platinimas ir pan. Reikia nuspręsti, kurie leidiniai tinkami šių dienų JAV liuanistinių mokyklų mokiniams, ar reikalingi perredaguoti jau egzistuojantieji, ar vartotini Lietuvoje išleistieji. Reikia rūpintis ir priešmokyklinio amžiaus vaikų švietimu. Reikia tartis su mokytojais, autoriais, leidyklomis bei platinytojais.

Kai kurių Švietimo tarybos leidinių naujos laidos (kai kur su pataisymais) jau ruošiamos: "Gintarėliai", "Lietuviais norime ir būti", "Mano žodynas". Populiari Švietimo tarybos išleista lietuviškai besimokantiems kasėtės ir knygos programa "Easy Way to Lithuanian" taip pat dauginama. Ruošiamasi išleisti priešmokyklinio amžiaus vaikų užsiėmimo knygą — vadovėlį

tėvams. Jį paruošė mokytoja Janina Juknevičienė. Ruošiamasi išleisti paaugliams detektyvinį romaną, kurį parašė Audra Kubiliūtė. Ruošiamasi naujai išleisti Danutės Bindokienės dvikalbę knygą apie lietuviškus papročius. Ruošiamasi sudaryti komisijas peržiūrėti mokyklinius vadovėlius, kurių laidos jau užsiėmė. Darbo nemažai ir reikia koordinuoti autorius, leidyklas, techninius bei teisinius reikalus.

Ryšiai su liuanistinėmis mokyklomis

Švietimo taryba siūnia savo žiniaraštį visų liuanistinių mokyklų vedėjams bei mokytojams. Žiniaraštyje skelbiamos žinios apie Švietimo tarybos darbus bei užmojus, pastabas apie naujus leidinius ir kita. Siunčiami pavyzdinių vadovėlių egzemplioriai iš Lietuvos, pavyzdinių montažų tekstai, kuriuos galima panaudoti įvairių švenčių progai.

Regina Kučienė stengiasi palaikyti asmenišką ryšį su mokyklų vedėjais. Jei kur veikia liuanistinė mokykla, kuri nepalaiko ryšių su Švietimo taryba, atrodo, kad pačios mokyklos vaikai tokiu būdu nukentia — ji nesulaukia finansinės bei moralinės

Skautai akademikai New Yorke. Iš k. sėdi: Ramunė Gaižutytė-Papartienė, vysk. Paulius Baltakis, OFM, Daina Penikaitė, Alfonsas Samušis; stovi: Romas Kezys, Jonas Jankauskas, Rūta Virkutytė, Aldona Marijošienė, Vida Penikaitė, Vaiva Ulėnaitė-Boertje, Audra Gintautaitė, Sigita Penikaitė, Kęstutis Bileris, Virginija ir Evaldas Remežai. Nuotr. A. Marijošienės

paramos iš Švietimo tarybos. Regina Kučienė jau yra aplankiusi abi mokyklas Chicagoje apylinkėje — Chicagoje, kur 120 mokinių pradėjo mokslo metus, ir Lemonte, kur yra 270 mokinių. Lapkričio mėnesį ji aplankys Clevelando liuanistinę mokyklą, vėliau kitas.

Ramutė Kubiliūtė

A.S.S. ATKŪRIMAS NEW YORKE

Po daugelio metų poilsio, Akademikų Skautų Sąjungos New Yorke skyrius buvo atgaivintas. Pagal tradiciją metinė šventė buvo paminėta spalio 17 d. Vysk. Paulius Baltakis aukojo mišias pranciškonų koplyčioje, Kultūros židinyje, Brooklyne. Jis pasakė įspūdingą pamokslą ir pasidžiaugė Akademikų skautų judėjimo atkūrimu.

Po mišių susirinkimo metu, dainininkas Vytautas Kernagis pašnekėjo ir atsakė dalyvių klausimus apie save ir dabartinę Lietuvą. Jis visus pradžiugino savo humoru ir linksma nuotaika. Sueigą pravedė fil. Ramunė Gaižutytė-Papartienė ir pristatė naujai išrinktą valdybą: pirmininkės fil. Ramunė Gaižutytė-Papartienė ir fil. Daina Penikaitė, sekretorė fil. Kristina Matusaitytė, išdinkė fil. Audra Gintautaitė.

Buvo apibūdinta ateinančių metų veikla ir kandidatų/čių įstojimo reikalavimai. Fil. Daina Penikaitė trumpai paaiškino A.S.S. istoriją ir Metinės

lyvauti tarptautiniame Biblijos iliustracijų konkurse buvo pakeisti 146 autoriai iš 24 valstybių. Kadangi geriausi darbai iš kitų išsiskyrė labai aukštu lygiu, vertinimo komisija, vietoje numatytų pirmos, antros ir trečios premijos, nusprendė skirti tris tolygias. Pakviestas į konkursą Leonardas Gutauskas pasirinko sūnaus paklydėlio temą iš Naujojo Testamento. Sukūrė trijų iliustracijų ciklą: Nuopolis, Dugne ir Sugrįžimas (popierius, akvarelė, gvašas ir tušas).

— Vietinių televizijų asociacija (VTA) įkurta lapkričio 5 d. Asociacijos prezidentu vienerių metų kadencijai išrinktas Šiaulių valstybinės televizijos direktorius Stasys Sušinskas. Prie asociacijos priklauso jau 10 vietinių televizijų.

— Leipgė lapkričio 4 d. baigėsi 1992 m. tarptautinė statybos mugė. Joje dalyvavo 1900 firmų ir įmonių iš 19 šalių, taip pat ir Lietuvos atstovai.

— Vyriausybė spalio 28 d. priitarė užsienio reikalų ministerijos teikimui ir leido parduoti Prancūzijos Respublikos ambasada pastatą Vilniuje, Turniškių g. 18, už \$200,000, taip pat išnuomoti šiai ambasada nurodytam pastatui priklausančią žemės sklypą.

— Lietuvos Respublikos Vyriausybės spalio 27 d. nutarimu nr. 806, labdaros siuntos atleistos nuo maito ir kitų importo bei eksporto mokesčių. Lietuvos Respublikos muitinės departamentas įpareigotas registruoti įvežamas ir išvežamas labdaros siuntas, jų siuntėjus ir gavėjus.

Šventės tikslą. Programos metu tikros narės Audra Gintautaitė, Sigita Penikaitė ir Vaiva Ulėnaitė-Boertje buvo oficialiai pakeltos į filisterių laipsnį. Tikros narės Nina Jankauskaitė ir Kristina Matusaitytė, nors ir negalėjo dalyvauti, taip pat buvo pakeltos.

Sueigą užsibaigė nuotaikingai su tradicinėmis Akademikų Skautų dainomis. Akademikai ir svečiai skaniai pasivaišino kavute ir pyragėliais. Visi džiaugėsi, kad šventė sklandžiai ir sėkmingai praėjo ir kad su viltimi šis A.S.S. skyrius ir toliau taip gražiai veiks.

R.A.D.

NEW BRITAIN, CT

Choro koncertas

Šv. Andriejaus lietuvių parapijos choras rengia metinį koncertą lapkričio 21 d., šeštadienį, 7 val. vak. parapijos salėje, 396 Church St. Įėjimo auka \$8.

Choro vadovė Geraldine Ganzer-Sintautaitė sudarė programą, pavadintą "Metų laikai" (Seasons). Ją atliks mišrus choras, moterų choras ir solistai.

Šokiams gros Granadier orkestras. Baras bus atidarytas prieš ir po programos. Bus parduodamas lietuviškas maistas, veiks loterijos.

Šis choras reiškiasi ir už parapijos ribų. Rugsėjo 20 d. choristai dalyvavo Lietuvių dienoje, kai Hartfordo katedroje buvo šventinamas Kryžių kalnas. Dalyvauta ir rugsėjo 27 d. liuteronų šventėje New Britain, kai liuteronų vyskupas kalbėjo apie liuteronus Lietuvoje.

Choristai, parapijos komitetas ir klebonas kun. Jonas Rikteraitis laukia gausių dalyvių šiame metiniame koncerte ne tik iš Šv. Andriejaus parapijos, bet taip pat ir iš aplinkinių vietovių.

Juozas Balčiūnas

LIETUVOS KREPŠININKAI ATVYKO RUNGTYNIAUTI Į JAV

Šiuo metu JAV vieši dvi geriausios Lietuvos krepšinio komandos — Kauno "Žalgiris" (žais vidurio JAV valstijose) ir Vilniaus "Statyba" (žais rytinėse JAV-ose). Taip pat yra atvykusi Lietuvos Valstybinė Moterų Krepšinio komanda. Visos komandos vieši ne lietuvių pakviestos, tačiau "Statybos" pagrindinis globėjas yra Šarūnas Marčiulionis.

"Statyba" pirmąsias rungtynes turėjo lapkričio 11 d. prieš Concordia kolegiją, Bronxville, NY. "Statyba" kolegijos programoje reklamuojama kaip "1992 Olympic Bronze Medalist", kas yra netiesa. Tačiau lietuviai sužaidė kaip čempionai — nugalėjo Concordia 68:96. Šias rungtynes stebėjo apie 300 žiūrovų, jų tarpe gal 15 lietuvių. "Statyba" dar turės 13 rungtynių — daugiausia Naujosios Anglijos kolegijose. Gruodžio 1 d. "Statyba" bus New Yorke ir, jei sąlygos leis, turės draugiškas rungtynes su NY Lietuvių Atletų Klubu.

"Žalgiris" atvyko į Chicagą lapkričio 12 d. ir čia turės apie

16 rungtynių Chicagoje, Texase, New Mexico, Mississippi. Į Lietuvą "Žalgiris" grįžta lapkričio 30 d.

Lietuvos Valstybinė Moterų Krepšinio komanda atvyko į New Yorką lapkričio 15 d. Moterų daugiausia rungtynių turės Texas ir New Mexico, tačiau Universitete Philadelphiaj, o lapkričio 27 d. — Fordham Universitete, Bronx, NY. Į Lietuvą jos grįžta lapkričio 30 d.

IGNALINOS ELEKTRINĖ DIRBA NEPILNU PAJĖGUMU

Ignalinos atominės elektrinės padėtį aprašė Malcolm W. Browne "The New York Times" lapkričio 15 d. laidoje. Beveik pusė puslapio rašinyje, kartu su viena nuotrauka ir situaciniu Ignalinos žemėlapiu, autorius rašo, kad šiedu reaktoriai yra tokios pat rūšies, kaip ir Černobylis.

Savo reportažą remia vyriausiojo inžinieriaus dr. Gennadi

Negrivoda jam suteiktą informacija.

Elektrinės tarnautojai esą rusai, kurių 90% priėmė Lietuvos pilietybę, bet turi ir sovietinius pasus.

Elektrinė turinti daug problemų ir mažai lėšų reikalingiems pataisymams. Stengiamasi dirbti nepilnu pajėgumu, kas gali padėti išvengti netikėtumų. Pilnas pajėgumas, dirbant su abiem reaktoriais, yra 1,500 megavatų, bet gaminama 1,250 mgw. Normaliai dirbdama, elektrinė pagamina 60% Lietuvai reikalingos energijos, ir dalis dar tektų Latvijai, Lenkijai, Gudijai ir Rusijai.

Neseniai Vienoje įvykusiame susitikime JAV ir kitų Vakarų atomininių elektrinių ekspertai pagrindiniai sutiko su Rusijos atstovų nuomone, kad buvusios Sovietų Sąjungos respublikos negalėtų ekonomiškai išsilaikyti be panašios rūšies reaktorių. "Tačiau, — korespondentas priduria, — niekas nežino, kaip tie reaktoriai tikrovėje yra pavojingi. Švedų mokslininkai darė tyrimus, bet jų rezultatai paaiškės tik ateinančių pavasarį".

Dalis atvykusiųjų lietuvių krepšinininkų. Iš k.: R. Česna (6), trenerio pavaduotojas R. Endrijaitis, E. Kuctauskas (9), vyr. treneris E. Kairys, E. Priudokas (14). Nuotr. Daivos Kezienės

— Už Biblijos iliustracijas Hamburgo katalikų akademija vieną iš trijų tolygių garbės premijų paskyrė dailininkui iš Vilniaus Leonardui Gutauskui. Da-

"VEIDAS" - savaitinis, spalvotas, iliustruotas žurnalas, Lietuvoje leidžiamas "Lietuvos aidas" akcinės bendrovės. "Veidas" rašo apie svarbiausius Lietuvos politikos, ūkio, kultūros, žmogaus gyvenimo įvykius, kurie nepasensta per dieną.

Prenumeratoriai žurnalą gauna oro paštu kartą per savaitę. Prenumerata metams - \$98. JAV-ėse galima užsisakyti per žurnalo atstovų adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Telef. 708 986-1613.

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: šeštadienį, lapkričio 21 d., Laisvės Žiburio radijo rudens koncertas. Programą atliks humoro ir satyros grupė "Antras kaimas" iš Chicagos. Koncerto pradžia 7 v.v.

Lietuvos kariuomenės šventė bus paminėta sekmadienį, lapkričio 22 d. Mišios Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val. Po mišių minėjimas tęsiasi Apreiškimo parapijos mokyklos apatinėje salėje. Kalbės ramovėnų pirmininkas Aleksandras Vakselis, kuris lankėsi Lietuvoje, matėsi su Krašto apsaugos ministru, susipažino su atsikuriančia kariuomene. Jam teko dalyvauti VLIKO paskutiniame seime. Iš to seimo eigos bus parodyta vaizduojant. Bus skaitoma patriotinė poezija. New York'e gyvenon savanoris kūrėjas Alfonso Koncė, kuris išleido knygą "Laikyną", jame aprašydamas savanorių žygius. Kadaise New York'e gyvenon Lietuvos kariuomenės majoras Leonas Virbikas, taip pat savanoris kūrėjas. Jis 1976 m. išsikėlė į St. Petersburg, FL, ir 1991 m. išleido poezijos knygą "Ilgesio posmai". Iš tų dviejų knygų patriotinę poeziją skaitys dailiojo žodžio menininkė Liucija Paknienė.

Rev. James Yanarell, Catholic Medical Mission Board direktorius, ir programų skyriaus padėjėja Rasa Razgaitienė lapkričio 6 d. New York'e susitiko su Lietuvos Vaikų Globos organizacijos pirm. Daiva Veitaitė-Niedhardt ir vicepirmininke adv. Maria Tovaress - Ashmanskiene. Kun. Yannarell įteikė atstovėms \$15,000 įgyvendinti plastinės chirurgijos operacijas, kurios padės Lietuvos vaikams, gyvenantiems valdiškose institucijose. Jis taip pat per Lietuvos Vaikų Globos organizaciją paskyrė kūdikių namams konteinerį su pediatrijiniais vitaminais ir vaistais.

Anicetas Simutis, Lietuvos ambasadorius prie Jungtinių Tautų, tarnybos reikalais buvo išvykęs į Lietuvą, iš kur grįžo lapkričio 14 d., šeštadienio vakare. Į ambasados darbus įsijungė jau pirmadienio ryte, lapkričio 16 d.

Pianistas William Smiddy, nuoširdus lietuvių bičiulis ir tal-kininkas, šį sekmadienį, lapkričio 21 d. koncertuoja Weill Recital Hall su keliais draugais. Jam talkins ir atskirai pasirodys baritonas Craig Nimm bei garsusis Juilliard String Quartet. Auka: \$25. Pelnas skiriamas Mirabal Foundation — sušelpiti šeima keleto Mirabal seserų, kurios prieš kiek laiko buvo nužudytos Dominican Republic valstybės diktatoriaus. Bilietus galima gauti skambinant Carnegie Charge 1-800-212-247-7800.

Pianisto Petro Geniušo koncertas Palm Beach, FL, bus lapkričio 23 d., o lapkričio 28 d. jo koncertas bus Lincoln Center, Alice Tully Hall, New York'e.

Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Institutui Chicagoje buvusi "Kario" administracija pasiuntė nepilną žurnalo komplektą. Jį parūpino buvęs ilgametis "Kario" žurnalo administratorius Alfonso Samušis.

Lietuvos užsienio reikalų ministerijai labai reikalinga Lietuvos Enciklopedija, leista J. Kapočiaus Bostone. Kas galėtų šią enciklopediją paaukoti užsienio reikalų ministerijai, prašomi paskambinti arba į Lietuvos konsulatą New York'e — 212 877-4552, arba į Lietuvos misiją prie Jungtinių Tautų — 212 7231-7768. Enciklopedijos persiuntimu pasirūpins šios įstaigos.

Jauna mergina, neseniai atvykusi iš Lietuvos, ieško darbo. Gali slaugyti ligonį, padėti namų ruošoje, prižiūrėti vaikus. Skambinti telef. (718) 628-0730. Prašyti Jurgą. (sk.)

Gražus Darbininko kalendorius, kaip kasmet, taip ir šiemet, lapkričio mėn. pabaigoje bus išsiuntinėjamas visiems skaitytojams. Skaitytojų patogumui bus įdėta ir atkarpa, kuria galima pasinaudoti, atsilyginant už metinę prenumeratą, kuri vis dar yra tiksliai \$20.00. Prenumeratos pasibaigimo data yra pažymima lipinuke prie skaitytojo pavardės. Kieno prenumerata bus pasibaigusi, prašome už ją atsilyginti, pasinaudojant įdėta atkarpe ir vokeliu. Blogėjant lietuviškos spaudos padėčiai, mažėjant skaitytojams, būsime labai dėkingi už auką laikraščio palaikymui.

Rasa Allan Kazlas režisuoja miuziklą "The Boston Rivals" (Bostono priešai) pagal dramaturgo Sheridan veikalą. Spektakliai vyksta nuo spalio 17 d. iki lapkričio 29 d.: šeštadieniais 7 ir 10 val. vak., sekmadieniais 3:30 v. popiet ir 7 val. vak. Wings Theatre, 154 Christopher St., NY. Dėl informacijos: 212-627-2961.

Ona Miklienė, ištikta širdies smūgio, lapkričio 12 d., ankstyrytą buvo išvežta į Central Generala lignonį Plainview ir yra laikoma griežtoje daktarų priežiūroje. Daktarai neleidžia jos lankyti nei telefonu skambinti.

Svarbūs posėdžiai šią savaitę vyksta trečiadienį ir penktadienį. Trečiadienį posėdžiauja LB New Yorko apygardos valdyba, penktadienį jungtinis komitetas, kuris rengia Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą. Ta komitetą sudaro LB apygardos valdyba, New York Altas, Tautos Fondas. Pirmininkauja iš eilės. Šiemet pirmininkavimas atiteko LB apygardos valdybai.

"Varpelio" žurnalo šių metų antras numeris jau baigiamas paruosti ir tuoj bus spausdinamas. Numeris gausiai iliustruotas, sudėta per 100 nuotraukų iš trečiųjų kongreso Kretingoje, religinio gyvenimo atgimimo ir k. Numeris turi 80 puslapių.

Šventasis Raštas, Senojo testamento tomas, pranašų knygos, išleista gražiu leidiniu. Iš hebrajų, aramėjų ir graikų kalbų išvertė kun. Antanas Rubšys, kuris profesoriauja Manhattan kolegijoje ir dėsto Šventąjį Raštą. Knyga turi 670 puslapių. Jos kaina 12 dol. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Persiuntimo išlaidoms pridėti 2 dol.

Jauna medikė iš Lietuvos gali prižiūrėti ligonius ir atlikti namų ruošos darbus. Skambinti 201 767-0230. (sk.)

Jaunas profesionalas ieško atskiro kambario Brooklyno rajone. Nori dalintis virtuve ir vonios kambariu. Skambinti tel. 1-908-352-7226. (sk.)

"ŽAIBAS" ketvirti metai, garantuoti ir patikimai ruošiasi Lietuvoje užsienišką maisto prekes pristatyti į namus laiku Kalėdų šventėm! Penkiolikos pakietų pasirinkimas! Kalėdiniai užsakymai priimami iki gruodžio 10-tos dienos. Kreiptis: "ŽAIBAS", 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Telef. 708 430-8090.

KONTEINERIAI Į LIETUVĄ siunčiami kas savaitę per TRANSPAK firmą. 59 centai už svarą virš šimto svarų, minimumas \$20. Jūsų siuntiniai yra registruojami mūsų kompiuteriuose. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Tel. 312 436-7772. (sk.)

55 SVARAI MAISTO ŠVENTĖMS — cukrus, sūris, dešros, mėsa, šprotai, aliejus, kava ir kt. \$98. 22 SVARAI mažesnis paketas \$65. 22 SVARAI mėsos produktai, aliejus \$98. Prie visų maisto siuntinių galite užsakyti aspirino ir vitaminų. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772.

Aktorai A. Vitaitė ir E. Butėnas vienoje scenoje iš "Antro kaimo" spektaklio. Ši humoro ir satyros grupė iš Chicagos pasirodys Kultūros Židinio scenoje "Laisvės Žiburio" rengiamame koncerte 1992 m. lapkričio 21 d., šį šeštadienį, 7 val. vak. punktualiai. Nuotr. A. Stasiulio

New Yorko miesto policija patuliuos gatvėje prie Kultūros Židinio šį šeštadienį, Laisvės Žiburio renginio metu. Prie šalių gatvių palikti automobiliai bus saugomi nuo vandalų.

Šv. Vardo Draugija Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijoje, Elizabeth, NJ, organizuoja metinę Padėkos dienos šventę. Šeimų mišios bus aukojamos lapkričio 22 d., sekmadienį, 9:30 val. ryto. Po jų bendri pusrūčiai parapijos salėje. Parapijos salės remonto išlaidoms mažinti bus įteikta stambesnė auka.

Šiaurinės New Jersey Lietuvių-Amerikiečių klubas rengia kalėdinį pobūvį gruodžio 6 d., sekmadienį, nuo 3 iki 8 val. vak. VFW salėje, Kenvil. Įėjimas \$16.50 asmeniui. Pilna lietuviška vakarienė (bufeto stilius). Veiks baras. Akordeonu gros Julius Veblaitis. Bendram kalėdinių giesmių atlikimui vadovaus Julius Veblaitis. Šokiai, premijos. Iki lapkričio 25 d. rezervacijų reikalu skambinti Susan Covalesky 201 328-2850 arba Genevieve Pladis 201 377-0917.

Apreiškimo parapijos klebonas kun. Vytautas Palubinskas greit išsiuntinės kalėdinius sveikinimus su vokeliais aukoms Kalėdų švenčių proga.

Kalėdinių plotkelių jau galima gauti Apreiškimo parapijos klebonijoje. Skambinti 718 387-2111.

Vilniuje parduodamas arba išnuomojamas butas: 3 kambariai, šviesi virtuvė Karoliniškių rajone. Geras susisiekimas su bet koku Vilniaus rajonu. Tel. New York'e: 718-805-0507, prašyti Ann po 6 val. vak.; Vilniuje 41-63-79. (sk.)

LAISVĖS ŽIBURYS KVICIA

Šį šeštadienį, lapkričio 21 d., sutinkame New York'e Chicago antrakaimiečius. LB vadovybė pageidavo, kad renginių organizatoriai nesiribotų vien tik Lietuvos menininkų pasirodymais, bet kad palaikytų ir remtų ir JAV lietuvių menines pajėgas. Dėl to ir kreipėmės į antrakaimiečius, o Lietuvos menininkams šį kartą leisime pailsėti.

Šį šeštadienį matysime apie 20 trumpų epizodų. Jie visi rodo

"Antro kaimo" aktoriai atvyksta iš Chicagos į New Yorką šį penktadienį. Jie bus apsisostę Holiday Inn viešbutyje prie La Guardia aerodromo.

Kun. Bruno Kruzas, kuris dabar gyvena Apreiškimo parapijos klebonijoje, lapkričio 18 d. išvyksta dviejų savaitių atostogų pas savo seserį į Albany, NY.

"Lietuvos Aidas", pagrindinis 16 psl. Lietuvos dienraštis, duoda vyriausybės žinias ir objektyvų atkuriančios Lietuvos vaizdą. Jo žinios išveivai yra labai naudingos. Prenumerata metams oro paštu \$85. Čekius rašyti "Lietuvos Aido" vardu ir siūsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. (sk.)

Druskininkuose parduodamas 4 kambarių butas su visais patogumais ir sodas su mūriniu namu. Skambinti: New York'e 718 382-1452. Druskininkuose 451-41. (sk.)

Savo auka paremk lietuvišką spaudą

mūsų kasdieninį gyvenimą iš juokingos pusės. Jų motto: mes glostome, bet tik prieš plauką. Antrakaimiečiai jau yra buvę New York'e bent trejetą kartų, tad jų tematika ir vaidybos stilius mums pažįstami — juoko bus apšėčiai.

Kviečiu visus šį šeštadienį atvykti į Kultūros Židinį, į metinį Laisvės Žiburio renginį. Visi drauge pasidžiaugsime, gi savo atsilankymu paremsite lietuvišką žodį, skriejantį radio bangomis.

Šiame renginyje pirmą kartą turėsime Sunrise Caterers maistą Kultūros Židinyje (Melinių ir Jadelio restoranai). Pietūs bus duodami nuo 5 val. 30 min.

Iki pasimastymo Židinyje!
Romus Kezys
Laisvės Žiburio radio vedėjas

Lietuviška šeima, gyvenanti netoli Washingtono ir Baltimorės, ieško priežiūrėtojos dviems priešmokyklinio amžiaus vaikams. Alga (pagal susitarimą) ir butas bei išlaikymas. Telefono numeris 410-796-8430. (sk.)

Gera proga pensininkei moteriai papildyti pajamas. Reikalinga moteris vieną dieną per savaitę (arba 2 pusdienius) tvarkyti kambarius. Namas yra Brooklyne, Jamaica Ave. ir Miller Ave. kryžgatvyje. Skambinti 718 235-9218.

Moteris, galinti atlikti namų ruošą, kitus pagalbinus darbus, globoti senus ar mažus, ieško darbo. Skambinti (212) 563-2450 arba (718) 827-7133. (sk.)

New Yorko Lietuvių Atletų Klubo Tinklinio Komandos maloniai kviečia visus dalyvauti TRADICINIUSO PADĖKOS DIENOS ŠOKIUOSE "Turkey Dance" penktadienį, lapkričio 27 d., 7:30 v. v. Kultūros Židinyje. Įėjimo įkava: prieš 8:30 v. v.\$3.00 po 8:30 v. v.\$5.00 (savi gėrimai neatsinešami)

LIETUVOS KARINIŲ PAJĖGŲ ATKŪRIMO 74 METŲ SUKAKTIES

MINĖJIMAS

lapkričio 22 d., sekmadienį, Apreiškimo parapijoje

11:00 iškilmingos pamaldos už žuvusius karius
12:30 parapijos salėje a k a d e m i j a: sveikinimai
paskaita "Dabartinė Lietuvos kariuomenė" — Aleksandras Vakselis;
vaizduojant — VLIKO seimas Vilniuje; savanorių - kūrėjų poezija; vaišės ir pabendraavimas

— Įeinant aukojama —

VISUS MALONIAI KVICIA
NY RAMOVĖNAI, BIRUTIETĖS, ŠAULIAI

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS ir KULTŪROS ŽIDINYS drauge rengia

Naujųjų Metų sutikimą

ketvirtadienį, 1992 m. gruodžio 31 d., 8 val. vak. Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

— GROS ŠAUNUS ROMO TELŠINSKO ORKESTRAS —
Bus skanus, karštas maistas, paruoštas Birutės Šidlauskienės
Įėjimas 37.50 dol. asmeniui

Kas užsisakys pilną 10-čiai žmonių stalą iki gruodžio 15-tos dienos — kaina 350.00 dol. Vietas užsakyti skambinant V. Kulpai tel. (718) 846-1056. Čekius rašyti Lithuanian Cultural Center, Inc. vardu.

Apatinėje Kultūros Židinio salėje taip pat bus galima sutikti Naujus Metus prie kasečių muzikos ir šaltų užkandžių už 20.00 asmeniui, bet tiksliai tuo atveju, jei susidarys pakankamas skaičius norinčių dalyvauti. Ten vietas galima užsakyti skambinant tuo pačiu V. Kulpos telefonu iki gruodžio 20 d.

Užpildykime abi Kultūros Židinio sales, užsakydami bilietus iš anksto. Bilietai prie įėjimo nebus parduojami.

ATVYKITE VISI Į KULTŪROS ŽIDINĮ IR LIETUVIŠKOJE APLINKOJE JAUKIAI SUTIKITE NAUJUS METUS!